

LAPPAJÄRVEN KUNTA

Talousarvio vuodelle 2024 ja
taloussuunnitelma vuosille 2024 – 2026
Kunnanhallitus 27.11.2023 §
Kunnanvaltuusto 18.12.2023 §

Sisällys

1 TALOUSARVIO 2024 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2025 – 2026, YLEISPERUSTELUT	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	4
1.2 Lappajärven kuntastrategia 2025	5
1.3 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys.....	5
1.3.1 Valtiontalous	6
1.3.2 Kuntatalous.....	7
1.3.3 Hyvinvointialuehallinto.....	8
1.4 Lappajärven kunnan alue, väestö ja työpaikat	9
2 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	14
3. TALOUSARVIOTA KOSKEVAT YLEISPERUSTELUT	16
3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan perusteet	16
3.2 Talousarvio kokonaisuutena	17
3.3 Lappajärven kuntaorganisaatio	18
3.4 Menojen kehitys	21
3.5 Tulojen kehitys.....	22
4 KÄYTTÖTALOUSOSA	23
4.1 YLEISHALLINTO	23
4.1.1 Luottamushenkilöhallinto	24
4.1.2 Yleiset toimistopalvelut	25
4.1.3 Muu yleishallinto	26
4.1.4 Työllistäminen.....	26
4.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	27
4.2.1 Toimielimet ja projektit.....	27
4.2.2 Terveyspalvelut.....	27
4.2.3 Sosiaalitoimen palvelut.....	27
4.3 SIVISTYSTOIMI.....	27
4.3.1 Sivistystoimen hallinto.....	28
4.3.2 Esi- ja perusopetus	29
4.3.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta	31
4.3.4 Lukiokoulutus.....	32
4.3.5 Ammatillinen ja muu koulutus.....	33
4.3.6 Kirjastotoimi.....	34
4.3.7 Vapaa-aika.....	35
4.3.8 Varhaiskasvatus.....	37
4.4 MUUT PALVELUT	39

4.4.1 Maaseutuhallinto ja hankkeet	39
4.4.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus	41
4.4.3 Palo- ja pelastustoimi.....	41
4.5 TEKNINEN TOIMI.....	42
4.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu	42
4.5.2 Yhdyskuntapalvelut	43
4.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut.....	43
4.5.4 Vesihuolto	44
4.5.5 Jätehuolto	45
4.5.6 Maa- ja metsätilat.....	45
4.5.7 Muu liikeluonteinen toiminta	46
4.5.8 Muu toiminta	46
4.5.9 Ympäristöpalvelut.....	46
4.6.0 Rakennusvalvonta.....	47
4.6 ELINVOIMAPALVELUT.....	48
4.6.1 Kehitysvaliokunta.....	48
5 TULOSLASKELMA	50
5.1 Käyttötalousosa	50
5.2 Tuloslaskelma.....	51
6 INVESTOINNIT	52
7 RAHOITUSLASKELMA	55
8 HENKILÖSTÖ.....	56
9 TALOUSSUUNNITLMA	59
Rahoitussuunnitelma.....	64
10 VESIHUOLTOLAITOS	65

1 TALOUSARVIO 2024 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2025 – 2026, YLEISPERUSTELUT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Visiomme hyvän elämän ja elämysten paikkana Euroopan suurimman Kraatterijärven rannalla jatkaa työtämme jälleen myös tässä talousarvio 2024:ssa ja taloussuunnitelmassamme vuosille 2025-2026. Kunnianhimoisista visioista ja missioistamme huolimatta laadimme tätä talousarviota 2024 suuressa epävarmuudessa ja vaikeasti ennakoitavassa tilanteessa.

Tulevaisuuden näkymät ovat kunta-alalla nyt erityisen haastavat ja haastetta lisää yleismaailmallinen epävakaus ja suhdanteiden nopeat muutokset.

Hyvänä esimerkkinä talousarvion laadinnan vaikeudesta ja haasteista voi mainita valtion yllättävät muutokset kuntien valtionosuuksiin sote-siirtolaskelmaan liittyen. Tämän kaltaiset nopeat muutokset aiheuttavat kunnissamme perustavanlaatuisia haasteita talousarvion tekemiselle, joita lisäävät entisestään valmistelussa oleva TE-uudistus, verotulojen vähentyminen, korkojen nousu, energian hintojen nousu, väestön ikääntyminen, investointien välttämättömyys ja monet muut tekijät.

Hyvinvointialueille siirtyminen vuoden 2023 alusta, on muuttanut rajusti kuntien mahdollisuutta vaikuttaa päätöksentekoon. Hyvinvointialueiden mittavat alijäämät uhkaavat koko kuntasektoria ja palveluiden tasapuolista saatavuutta.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämä oli 1.553.828,41euroa ja tilikauden ylijäämä 241.511,69 euroa. Taseeseen kertynyttä ylijäämää oli yhteensä 1.795.340,10 euroa. Ylijäämästä huolimatta meidän tulee jatkossakin tarkastella kokonaisuutta huolellisesti ja pitää yllä vahvaa kulukuria. Positiivinen ylijäämä ei ole itsestäänselvyys, vaan vaatii jatkossa entistä kovempia ponnisteluja sen tavoittamiseksi. Lainaa Lappajärvellä on yhteensä noin 12,7 milj. euroa, joka tekee noin (2023) 4500 euroa/asukas, eli lainakantamme on kohtalaisen iso ja huomioitava varsinkin tässä korkotilanteessa.

Lappajärven määrätietoiset investointisuunnitelmat tulevaisuuteemme ovat kuitenkin jatkossakin välttämättömiä. Näistä yksi merkittävimpiä koko alueen kehittymisen kannalta on 2024 -2025 Nykälänniemi – Kyrönsaari – Halkosaari kevyenliikenteen siltojen toteuttaminen strategian mukaisesti.

Vallitsevasta maailmantilanteesta ja kuntasektorin murroksesta huolimatta Lappajärvi on taloudellisesti vakaa ja toimintakuntoinen sekä vahvasti tulevaisuuteen katsova koko elämäkokoinen kunta.

Sami Aasara
Kunnanjohtaja

1.2 Lappajärven kuntastrategia 2025

Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista (Kuntal 27 §). Voimassa olevan Lappajärven kunnan Kuntastrategia 2025 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 24.4.2023 § 7. Strategian mukaan kunnan visio on Hyvän elämän ja elämysten paikka Euroopan suurimman kraatterinjärven rannalla. Missio on Lappajärvi näkyväksi tarinoiden, erityislaatuisten järven ja arktisen luonnon avulla. Luodaan jokaista lappajärveläistä kunnioittava palveluiden kokonaisuus. Arvot ovat Rohkea-Näkyvä-Elävä.

Kuntastrategian kärjet ovat:

- Elämää palveleva kunta
- Kehittyvä matkailukunta
- Yrittäjyyttä tukeva kunta
- Kestävä kunta

Kuntastrategian kärjille on asetettu seuraavat tavoitteet:

Elämää palveleva kunta

- Asuinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus
- Ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet
- Palveleva ja osallistava
- Aktivointi- ja hyvinvoinnin tukeminen
- Asumisen edistäminen Lappajärvellä
- Yhteisöllisyyden tukeminen
- Vetovoiman Masterplan-suunnitelmaan panostaminen
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen

Kehittyvä matkailukunta

- Tapahtumatarjonnan edistäminen
- Kausiasukkaiden viipymän pidentäminen
- Nykälänniemi – Halkosaari alueen kehittäminen kraatterijärven seudun keskuksena
- Kraatterijärven brändin vahvistaminen
- Matkailun kehittäminen ja matkailijoiden määrän kasvattaminen

Yrittäjyyttä tukeva kunta

- Kunnan toiminta suosii paikallisia alkutuottajia ja yrittäjiä
- Yrittäjien kannustaminen ja positiivinen asenne yrittämiseen
- Kilpailukykyisen infran mahdollistaminen

Kestävä kunta

- Energiatehokkaat ratkaisut ja Green Care-ajattelu
- Kestävä talous
- Monipaikkaisuuden edistäminen
- Kulttuuriperimän esille tuominen

Kuntastrategia sisältää kullekin tavoitteelle vielä erikseen toimenpiteet. Nämä huomioidaan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

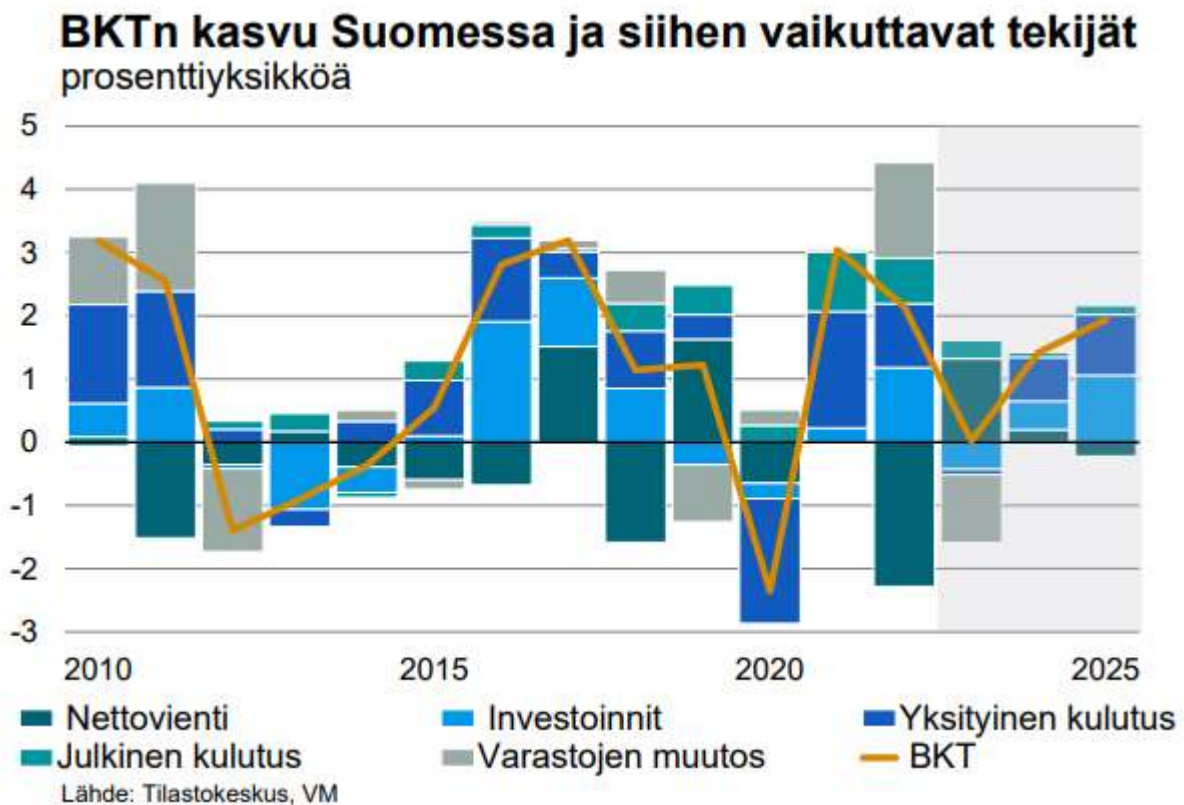
1.3 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Suomessa tuotannon lievä lasku pysähtyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Talouden tilannekuva on kuitenkin kaksijakoinen niin Suomessa kuin maailmalla. Palvelut ovat vahvassa kasvussa, työllisyystilanne edelleen kohenee ja palkat nousevat. Toisaalta teollisuuden tilanne on selvästi heikompi ja korkojen nousu on saanut rakentamisen syvään laskuun. Suomen bruttokansantuote (BKT) ei kasvakaan tänä vuonna, vaan pysyy viime vuoden tasolla.

Kysynnän odotetaan kuitenkin piristyvän loppuvuonna, kun hintojen nousu hidastuu, korkojen nousu pysähtyy ja kotitalouksien tulot kasvavat aiempaa nopeammin. Lisäksi tuotannollisten investointien näkymät ovat poikkeuksellisen valoisat, sillä vihreään siirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on Suomeen ennätysellisen paljon. Tuotannon kasvu nopeutuukin ja vuonna 2024 BKT kasvaa 1,4 prosenttia ja 1,9 prosenttia vuonna 2025.

Myös euroalueen kasvu on pysähtynyt. Erityisesti Saksan talous on ollut ongelmissa. Sen sijaan kasvu on edelleen vahvaa Etelä-Euroopan maissa, jotka ovat hyötynet turismin paluusta ja joissa kysyntää ovat lisänneet sekä kansalliset energiakriisiin liittyvät tuet että EU-tuet. Yhdysvalloissa talous on pysynyt kasvussa, vaikka vauhti onkin hidastunut. Kiinan avautuminen koronarajoituksista sujui odotettua nopeammin ja paremmin, mutta Kiinan kasvu ei ole palautumassa aiempaan vauhtiin.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisu 2023:51

Lähde: Valtiovarainministeriö, julkaisu 2023:51

1.3.1 Valtiontalous

Ennustejaksolla valtiohallinnon menoja kasvattavat Venäjän Ukrainaan hyökkäyksen aiheuttamat lisämenot maanpuolustukseen, maahanmuuttoon ja huoltovarmuuteen. Lisäksi valtiohallinnon menoja rasittavat koko ennustejaksolla kasvavat korkomenot. Toisaalta menoja pienentävät covid-19-epidemiasta johtuvien tukimenojen supistuminen. Lisäksi hyvä työllisyyskehitys vaikuttaa suotuisasti verotulojen kehitykseen. Ennustejakson lopussa valtiohallinnon investoinnit nousevat tuntuvasti F35-monitoimihävittäjien toimituksien vuoksi.

Vuonna 2022 päätetyt menolisäykset kohdistuivat mm. maanpuolustukseen, pakolaisten vastaanottamiseen ja huoltovarmuuden turvaamiseen. Lisäksi EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) toi mukanaan menolisäyksiä etenkin vuosille 2022- 2023, joiden rahoitus jatkuu vuoteen 2026 asti. RRF:n aiheuttamat menolisäykset katetaan ensivaiheessa EU:lta saaduilla tulonsiirroilla. Suomen maksuosuus elpymisvälineen rahoituksesta tulee maksettavaksi vuosina 2028–2058.

Vuonna 2024 nopeutuvasta talouskasvusta huolimatta alijäämä on jäämässä korkealle tasolle. Keskipitkän aikavälin arvioissa vuosien 2025-2027 alijäämiä kasvattavat investoinnit. Vuodesta 2025 lähtien menoja kasvattavat puolustusvoimien F35-hankkeen menot, T&K-toiminnan lisärahoitus ja rajavartiointiin liittyvät lisäykset vuosina 2025-2026. Ennustejakson lopussa investointeja kasvattavat myös merivoimien alushankinnat. Vuonna 2025 TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtionhallinnolta kunnille. Uudistus on valtionhallinnolle kustannusneutraali, kun järjestämisvastuusta koituvat kustannukset hyvitetään kasvaneina tulonsiirtoina kunnille.

Lähde: Valtiovarainministeriö, julkaisu 2023:51

1.3.2 Kuntatalous

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntahallinnon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) tehtävät painottuvat nykyisin lapsi- ja nuorisoikäluokkien tarvitsemien koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden järjestämiseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman hidastettu, sillä useissa kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset.

Pääasiassa kuntahallinnon kulutusmenoja kasvattaa tarkasteluvuosina kuitenkin hintojen kasvu, jota nostaa etenkin kunta-alalle sovitut ns. yleisen linjan ylittävät palkankorotukset. Palkkaratkaisusta huolimatta työikäisen väestön määrän väheneminen ja työvoiman saatavuusongelmat haastavat myös kunta-alaa, jossa eläköityminen on voimakasta. Osaajapulaa on mm. sivistystoimessa sekä teknisessä toimessa, mikä vaikeuttaa jo nyt palvelujen järjestämistä ja hankkeiden toteuttamista. Peruspalvelujen tuottaminen kohtuullisin kustannuksin saattaa olla entistä vaikeampaa useissa kunnissa.

Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiöpäivärahaa. Muutos lisää kuntatalouden menoja vajaalla miljardilla eurolla vuoden 2025 tasolla, mutta kuntien valtionosuuksia lisätään siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa n. neljällä tuhannella henkilötyövuodella. Yleisellä työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen.

Lähde: Valtiovarainministeriö, julkaisu 2023:51

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan 2,6 miljardia euroa vuodelle 2024, ja taso nousee TE-palvelu-uudistuksen myötä 3,6 miljardiin euroon vuonna 2027. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään yhden prosenttiyksikön korotusta vastaava säästö, joka alentaa valtionosuutta vuoden 2024 tasossa 24 miljoonaa euroa ja nimellisesti noin 111 miljoonaa euroa vuoden 2027 tasolla. Valtionosuuden mitoituksessa on otettu huomioon vuodesta 2025 lähtien hallitusohjelman linjaukset kotoutumispalveluista ja työllisyysmäärärahojen alentamisesta. Peruspalvelujen valtionosuuden mitoitukseseen vaikuttaa myös sote-uudistukseen liittyvien kustannusten ja tulojen siirtojen tarkistaminen vuoden 2022 lopullisten tietojen mukaisiksi. Siirrot tulevat vielä tarkentumaan syksyn valmistelun aikana. Maapohjan kiinteistöveroprosentin alarajan korottaminen vahvistaa kuntien taloutta vuodesta 2024 alkaen.

Lähde: Valtiovarainministeriö, tiedote 25.8.2023

Kuntahallinnon investointipaineiden arvioidaan pysyvän mittavina jatkossakin muun muassa korjausvelan ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. Lisäksi Venäjän hyökkäyssota on osaltaan vauhdittanut merkittävästi kuntien vihreää siirtymää ja tiukentanut siihen liittyviä tavoitteita.

Rahoituskustannusten nousu ja työvoimapula voivat kuitenkin lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. Kuntahallinnon paheneva työvoimapula voi myös tuoda yllätyksiä joko palvelujen saatavuuden tai niiden ennakoitua nopeamman kustannusten nousun muodossa. Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan likimain tasapainossa kuluvana vuonna, mutta alijäämä alkaa kasvaa jo ensi vuonna menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Kuntahallinnon alijäämä tasaantuu 0,2 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuosina 2025-2027. Kuntahallinnolla on mittavat velat. Alijäämien tasaantuminen näkyy kuitenkin velkasuhteen hienoisena laskuna.

Lähde: Valtiovarainministeriö, julkaisu 2023:51

1.3.3 Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueet rahoittavat toimintansa pääosin valtion rahoituksella. Hyvinvointialueiden yleiskatteinen rahoitus on tämänhetkisen arvion mukaan noin 24,6 miljardia euroa vuonna 2024 ja 24,8 miljardia euroa vuonna 2027 vuoden 2024 hintatasossa.

Hallitusohjelmassa sovitut hyvinvointialueita koskevat tehtävämuutokset on huomioitu valtiovarainministeriön ehdotuksessa. Hallitus on lisäksi linjannut toteutettavista rahoitusmallin muutoksista siten, että vähennys olisi 65 miljoonaa euroa vuodelle 2027.

Hyvinvointialueiden rahoituksessa on huomioitu lakisääteisiä tehtäviä koskevat muutokset sekä toisaalta rahoituslain perusteella tehtävät muutokset, kuten tason korotus palvelutarpeen kasvuun liittyen. Hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 4 miljardia euroa. Valtaosa tästä selittyy rahoituspohjan korjaamisella perustuen vuoden 2022 joulukuussa maksettuun noin 1,9 miljardin euron erään, vuoden 2024 indeksikorotuksella, joka on noin 0,8 miljardia euroa, ja palvelujen kysynnän kasvun aiheuttamalla korotuksella, joka on 289 miljoonaa euroa. Lisäksi 444 miljoonan euron määrärahalta korjataan kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien tehtävien kustannusten ja tulojen erotusta vuodelta 2023. Ehdotuksessa ei kuitenkaan vielä ole huomioitu niin sanottujen sote-siirtolaskelmien lopullista tarkistusta, jota koskevat tiedot ovat talousarvio- ja kehysvalmistelussa käytettävissä vasta myöhemmin. Siirtolaskelman korjaus tulee vielä vaikuttamaan momentin määrärahasoon.

Kehyskauden jälkipuoliskolla on mahdollista, että rahoituslain mukaiset jälkikäteistarkistukset lisäävät valtion rahoitustarvetta, huolimatta hallitusohjelmassa sovitusta kustannusten sopeutustoimista. Jälkikäteistarkistuksia ja muita ennakoimattomia menotarpeita varten teknisessä julkisen talouden suunnitelmassa on tehty kehysvaraus, joka säilyy ennallaan.

Lähde: Valtiovarainministeriö, tiedote 25.8.2023

1.4 Lappajärven kunnan alue, väestö ja työpaikat

Alue

Lappajärven kunnan pinta-ala on 523,7 neliökilometriä, josta maata 420,9 ja vettä 102,8 neliökilometriä. Lappajärvi kuuluu Etelä-Pohjanmaan liittoon, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen ja Järviseudun seutukuntaan. Lappajärvi kuuluu EU-tavoitejaossa tavoite 2-alueeseen.

Väestökehitys

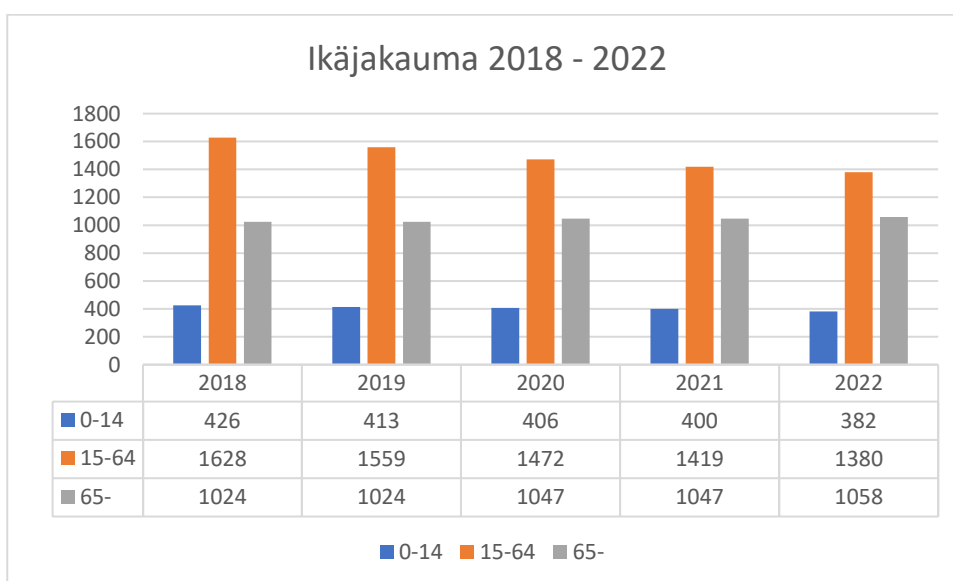
Tilastokeskuksen **ennakkotietojen** mukaan Suomen väkiluku oli heinäkuun 2023 lopussa 5 581 767 henkeä. Maamme väkiluku kasvoi tammi–heinäkuun aikana 16 895 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 33 554 ja maastamuuttoa 6 632. Syntyneitä oli 25 152 ja kuolleita 34 190.

Heinäkuussa 2023 Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli 190 549 (tammikuu 2023 190 672) eli 3,4 prosenttia koko maan väkiluvusta. Suomen 19 maakunnasta Etelä-Pohjanmaa oli väkiluvulla mitattuna yhdeksänneksi suurin. Maakunnan kunnista eniten asukkaita oli Seinäjoella (65 708) ja vähiten Karijoella (1 199). Yli 10 000 asukkaan kuntia oli maakunnassa seitsemän, alle 3 000 asukkaan kuntia kuusi. Etelä-Pohjanmaan väkiluku tammikuussa 2023 oli 190 672 henkeä. Vuoden alusta maakunnan väkiluku on siis vähentynyt 123 henkeä.

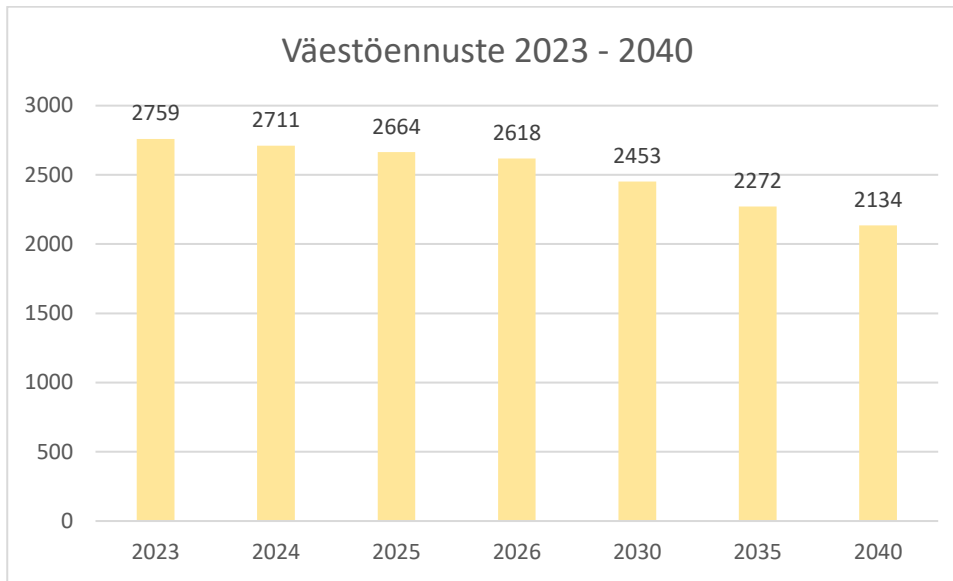
Lappajärven kunnan väestön ja eräiden keskeisten palvelujen käyttäjien määrälliset muutokset vuosina 2018 - 2022

Lappajärvi	0-14 v	15-64 v	65 -	Yhteensä
2018	426	1628	1024	3078
2019	413	1559	1024	2996
2020	406	1472	1047	2925
2021	400	1419	1047	2866
2022	382	1380	1058	2820

Lähde: Tilastokeskus 31.3.2023

Tilastokeskuksen pitkän ajan väestöennuste vuodelta 2021, Lappajärvi:

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Lappajärven kunnan asukasluku vähenee vuosittain ja ennusteen mukaan Lappajärven asukasluku tulisi olemaan 2134 vuonna 2040.

	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestölisäys	Kuntien välinen tulo	Kuntien välinen lähtö	Kuntien välinen nettomuutto	Maahanmuutto Suomeen	Maastamuutto Suomesta	Nettomuutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
2018	24	55	-31	76	147	-71	43	3	40	-62	3078
2019	12	68	-56	100	156	-56	35	5	30	-82	2996
2020	15	39	-24	95	163	-68	25	5	20	-71	2925
2021	20	55	-35	88	134	-46	28	5	23	-59	2866
2022	17	57	-40	82	120	-38	34	2	32	-6	2820

Lähde: Tilastokeskus

Keskeiset väestöä kuvaavat tunnusluvut:

	2018	2019	2020	2021	2022
Lappajärvi					
Väestö 31.12.	3 078	2 996	2 925	2 866	2 820
Väkiluvun muutos	-62	-82	-71	-59	-46
Väkiluvun muutos, %	-2,0	-2,7	-2,4	-2,0	-1,6
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	13,8	13,8	13,9	14,0	13,5
15-64-vuotiaiden osuus, %	52,9	52,0	50,3	49,5	48,9
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	33,3	34,2	35,8	36,5	37,5
Väestöllinen huoltosuhde	89,1	92,2	98,7	102,0	104,3
Taloudellinen huoltosuhde	179,3	180,0	196,1	195,2	.
Keski-ikä, molemmat sukupuolet	49,6	50,0	50,6	50,9	51,4

Suomenkielisiä	2 918	2 849	2 781	2 721	2 669
Ruotsinkielisiä	13	12	13	11	11
Vieraskielisiä	147	135	131	134	140
Vieraskielisten osuus, %	4,8	4,5	4,5	4,7	5,0
Ulkomaan kansalaisia	134	116	114	113	118

Lähde: Tilastokeskus 26.5.2023

Työllisyyskatsaus:

Etelä-Pohjanmaan alueella oli syyskuun lopussa 5286 työttöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 360 työnhakijalla (7,3 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla myös 7,3 % prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaan alueella nousi edellisestä kuukaudesta 150 henkilöllä.

Lomautettujen lukumäärä tämän vuoden syyskuun lopussa oli 679, jossa nousua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 361 henkilöä eli 113,5 %. Viime kuukaudesta lomautettujen lukumäärä nousi 164 henkilöllä.

Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 6,2 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,4 prosenttia.

Lappajärvi, työttömät työnhakijat:

	Työttömät työnhakijat kuukauden lopussa	Työvoima	Työttömien osuus työvoimasta
31.12.2019	92	1215	7,6 %
31.12.2020	110	1190	9,2 %
31.12.2021	83	1160	7,2 %
31.12.2022	80	1103	7,3 %
30.09.2023	53	1055	5,0 %

Lappajärvi	Joulukuu 2021	Joulukuu 2022	Syyskuu 2023
Kunnan työvoima	1160	1103	1055
Työttömät (ml lom.)	83	80	53
Työttömät miehet (ml lom)	54	49	35
Työttömät naiset (ml lom)	29	31	18
Työttömät alle 20-vuotiaat	0	0	0
Työttömät alle 25-vuotiaat	0	5	0
Työttömät yli 50-vuotiaat	42	43	27
Vamm. ja pitkäaik.sairaat	11	17	11
Avoimet työpaikat	18	8	13

Väestö pääasiallisen toiminnan, sukupuolen ja iän mukaan, Tilastokeskus 12.12.2022

v. 2021	Miehet			Naiset		
	0 - 17	18 - 64	65 -	0 - 17	18 - 64	65 -
väestö 31.12.						
Yhteensä	258	687	501	222	652	546
Työvoima	0	541	11	0	493	10
Työlliset	0	486	11	0	464	10
Työttömät	0	55	0	0	29	0
Työvoiman ulkopuolella olevat	258	146	490	222	159	536
0-14 -vuotiaat	216	0	0	184	0	0
Opiskelijat, koululaiset	42	47	0	38	40	0
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	0	4	0	0	0	0
Eläkeläiset	0	68	489	0	84	535
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	0	27	1	0	35	0

Alueella työssäkäyvät (työpaikat) työnantajasektoreittain vuonna 2021, Tilastokeskus:

Alueella työssäkäyvät	Yhteensä	Miehet	Naiset
Yhteensä	839	404	435
Yksityinen sektori	430	199	231
Valtio	0	0	0
Kunta	213	60	153
Valtioenemmistöinen Oy	9	7	2
Yrittäjät	187	138	49
Tuntematon	0	0	0

Työssäkäynti toimialueen mukaan vuonna 2021

Alueella työssäkäyvät	Yhteensä	Miehet	Naiset
Toimialat yhteensä	839	404	435
A Alkutuotanto	139	103	36
B Kaivostoiminta ja louhinta	1	1	0
C Teollisuus	103	75	28
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0	0	0
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ymp puhtaanapito	2	2	0
F Rakentaminen	73	69	4
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korj.	54	21	33
H Kuljetus ja varastointi	24	20	4
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	35	5	30
J Informaatio ja viestintä	15	8	7
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	10	2	8
L Kiinteistöalan toiminta	1	0	1
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	18	7	11
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	43	25	18
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	17	7	10

P Koulutus	83	29	54
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	168	11	157
R Taiteet, viihde ja virkistys	5	1	4
S Muu palvelutoiminta	26	6	20
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	5	3	2
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0
Tuntematon	17	9	8

Lähde: Tilastokeskus 16.2.2023

Työlliset, muuttujina alue, pendelöinti, koulutusaste, Lähde: Tilastokeskus 14.2.2023

2021		Alueella työssäkäyvät, yhteensä
Yhteensä	Yhteensä	839
	Toinen aste tai erikoisammattikoulutusaste 3, 4	482
	Alin korkea-aste tai alempi korkeakouluaste 5, 6	193
	Ylempi korkeakouluaste tai tutkijakoulutusaste 7, 8	82
	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai koulutusaste tuntematon	82
Asuinkunnassaan työssäkäyvät	Yhteensä	595
	Toinen aste tai erikoisammattikoulutusaste 3, 4	361
	Alin korkea-aste tai alempi korkeakouluaste 5, 6	128
	Ylempi korkeakouluaste tai tutkijakoulutusaste 7, 8	42
	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai koulutusaste tuntematon	64
Alueelle pendelöivät	Yhteensä	244
	Toinen aste tai erikoisammattikoulutusaste 3, 4	121
	Alin korkea-aste tai alempi korkeakouluaste 5, 6	65
	Ylempi korkeakouluaste tai tutkijakoulutusaste 7, 8	40
	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai koulutusaste tuntematon	18

15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen mukaan, 2021	Yhteensä	Miehet	Naiset
3-8 Perusasteen jälkeinen tutkinto	1747	865	882
3 Toinen aste	1165	635	530
4 Erikoisammattikoulutusaste	19	14	5
5 Alin korkea-aste	225	79	146
6 Alempi korkeakouluaste	207	83	124
7 Ylempi korkeakouluaste	124	49	75
8 Tutkijakoulutusaste	7	5	2
9 Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	719	365	354

Asuntokuntien lukumäärä vuosina 2019 – 2021:

	2019	2020	2021
Erillinen pientalo	1096	1093	1087
Rivi- tai ketjutalo	135	124	128
Asuinkerrostalo	85	86	82
Muu rakennus	50	46	49

Kehittämishankkeet ja kuntien yhteistoiminta

Lappajärven kunta on jäsenenä Leader Aisapari ry:ssä, jonka kanssa tehdään yhteistyötä hankkeiden osalta. Aisaparin toiminta-alueeseen kuuluvat Lappajärven lisäksi Alajärvi, Evijärvi, Kauhava, Lapua ja Vimpeli. Leader-rahoituksella voidaan tukea esim. yritysten perustamista, kehittämistä ja investointeja, yleishyödyllisiä investointeja ja alueen kehittämistä, kylätoimintaa, harrastusmahdollisuuksia ja palvelutarjontaa sekä kansainvälistä toimintaa.

Aisaparilta haettiin ”Nykälänniemen matkailualueen esteettömän maisemareitin rakentaminen Kyrönsaareen” –hankkeelle rahoitusta. Hankkeen toteutusaika on 1.6.2021 – 31.5.2024. Hanke on edennyt hyvin ja reitti on lähes valmis. Kunnanhallitus on hyväksynyt Lappajärven kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku jatkoinvestointihanke-hakemuksen. Hankkeen tavoitteena on parantaa Kanavapuiston kulttuuripolkua kehittämällä sitä Unesco Globalin Geopark- kohteena sekä myös alueen esteettisyyden ja virikkeellisuuden näkökulmasta. Rahoituspäätöstä ei ole vielä saatu.

Lappajärven kunta on mukana ”Geopuistot kestävän matkailun vetovoimatekijöiksi” –hankkeessa Kraatterijärven Geopark-hankkeen kautta. Hanketta hallinnoi LAB University of Applied Sciences.

Lappajärven kunta on osakkaana Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssä, joka toimii kiinteänä osana kuntien elinvoiman kehittämistyötä. JPYP:n toiminta jakautuu kolmeen palvelupolkuun; alkavien yrittäjien palvelut, kasvupalvelut ja kansainvälistymispalvelut. Yhtiön tehtävänä on tukea ja edistää toimialueen yritysten ja osakaskuntien elinkeinoelämän kehittymistä sekä vahvistaa alueen elinvoimaa. Yhtiö hankkii ja tarjoaa yritysten kehittämistarpeisiin parhaan asiantuntemuksen ja osaamisen laajan yhteistyöverkostonsa avulla.

Lappajärven kunta tekee yhteistyötä useiden kuntien kanssa. Lappajärven kunnan maaseutuhallinnon palvelut tuottaa Kauhavan kaupunki ja lomituspalvelut tuottaa Kurikan kaupunki. Alajärven kaupunki tuottaa varhaiskasvatuksen palvelut ja Evijärven kunnan kanssa on yhteisiä viran- ja toimenhaltijoita.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on tuottanut sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen palvelut vuoden 2023 alusta lukien. Seinäjoen kaupunki tuottaa ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Järvinet Oy:ltä ostetaan ICT-palvelut sekä osa henkilöstö- ja taloushallinnon palveluista.

2 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konserniohjauksen kannalta kunnanvaltuusto edellyttää, että kunnan määräämisvallassa olevat ulkopuoliset toimijat laativat oman talousarvionsa siten, ettei se ole ristiriidassa kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman kanssa. Kunnanvaltuusto edellyttää, että niissä yhtiöissä, joissa kunta on vähemmistöosakas, kunnan edustajat pyrkivät toimimaan kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt

KOY Lappajärven Vuokratalot	100 %
Lappajärven Virastotalo Oy	62,8 %
Lappajärven Lämpö Oy	100 %
Lappajärven Loma-Golf Oy	74,8 %

KOY LAPPAJÄRVEN VUOKRATALOT

Tavoite	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tilojen käyttöaste	n. 60 %	n. 60 %	n. 60 %
Talouden tervehdyttämissuunnitelma	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan

Taloyhtiöllä on talouden tervehdyttämissuunnitelma, jonka mukaan huonokuntoisia, korjauskelvottomia kiinteistöjä alaskirjataan ja uusinta rakennuskantaa peruskorjataan mahdollisuuksien mukaan. Tällä hetkellä Mynkelissä on menossa I-talon peruskorjaus.

LAPPAJÄRVEN VIRASTOTALO OY

Tavoite	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tilojen käyttöaste	70 %	70 %	70 %
Taloussuunnitelma	suunnitelman toteutus	suunnitelman toteutus	suunnitelman toteutus
Tilikauden tulos	>0	>0	>0

LAPPAJÄRVEN LÄMPÖ OY

Juha-Matti Näykki, toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen, Ville Väkeväinen hallituksen puheenjohtaja. Lappajärven Lämpö Oy:n päätarkoitus on tuottaa lämpöä sopimusasiakkailleen. Arvioitu tuotantomäärä vuonna 2023 on n. 12 000 MWh. Polttoaineina käytetään palaturvetta, puuhaketta ja öljyä, joiden osuus jakaantuu 5000/8000/2000 MWh. Laitoksien hyötysuhteeksi on arvioitu 0,8. Öljyä käytetään tasaamaan kulutushuippuja.

Talvelle 2023-2024 on energiapuuta vanhojen kauppojen myötä. Energiapuun toimittaa Hakeurakointi Palojärvi Oy. Hakeurakointi Palojärvi Oy toimittaa Lappajärven Lämpö Oy:lle energiapuuta €/MWh sopimuksella. Palaturpeen kilpailutus on tehty syksyllä 2023. Vuodelle 2023 palaturvetta toimittaa Vapo Oy. Palaturpeen hintaan on tullut korotusta aiemmasta hinnasta poiketen, joten yhtiö joutuu pohtimaan kustannustason oikeellisuutta.

Vuoden 2023 alussa kaukolämmön energiamaksutaksaa on nostettu 52,5 €/mwh hintaan 70,0 €/mwh alv 0 %. Vuoden 2024 talousarvion mahdollisen alijäämän korjaustoimenpiteet tulee aloittaa heti vuoden 2023 lopussa.

Lappajärven Lämmöllä on Kuntarahoitus Oy:ltä kuntayritysohjelman mukainen lyhytaikainen laina. Lainan summa on noin 980 000 euroa. Vuosittainen lyhennys on ollut normaalisti 80 000 euroa, mutta vuoden 2023 aikana on poikkeuksellisesti vain netotettu lainaa. Vuoden 2024 aikana Lappajärven Lämpö Oy tulee netottamaan lainaa, kunnes korkosuhdanne kääntyy laskuun.

Kankaantien laitoksen vuosihuolto tehdään heinäkuussa, jolloin Värjäämö ei käytä höyryä. Hyytisentien laitoksen vuosihuolto tehdään syksyllä ennen lämmityskauden alkua.

Vuoden 2024 aikana yhtiö selvittää mahdollisen höyryakun hankkimista, jolla tasataan öljylämmityksen huippuja.

Vuoden 2024 alussa perusmaksujen kerroin tulee päivittää niin, että perusmaksu-kertymän osuus on vähintään 20 % kokonaislaskutuksesta.

Tupsulan alueen selvitys on tehty vuoden 2023 aikana. Selvityksen mukaan alueelle ei kannata laajentaa kaukolämpöverkkoa.
Verkostoa uusitaan ja korjataan tarpeen mukaan.

Tavoite	TA 2023	TS 2023	TS 2024
Taloudellinen kannattavuus	lainan lyhennys suunnitelman mukaan	lainan lyhennys suunnitelman mukaan	lainan lyhennys suunnitelman mukaan
Tilikauden tulos	>0	>0	>0

LAPPAJÄRVEN LOMA-GOLF OY

Tavoite	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Talous- ja toimintasuunnitelma	tehty	toteutus suunnitelman mukaan	toteutus suunnitelman mukaan
Tilikauden tulos	>0	>0	>0

Kuntayhtymät

Järvisseudun koulutuskuntayhtymä	28,98 %
Järvisseudun Sähkövoima ky/JärviS-Energia Oy	33,33 %
Etelä-Pohjanmaan liitto	1,78 %

3. TALOUSARVIOTA KOSKEVAT YLEISPERUSTELUT

3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

3.2 Talousarvio kokonaisuutena

Talousarvio perustuu seuraaviin tekijöihin:

	TA+ MU 2023	TA 2024
Tuloveroprosentti	9,36	9,40
Asukasluku	2813	2711
Toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet	75,47	72,66
Toimintatuotot	3.889.789	3.766.113
Toimintakulut	-11.226.624	-11.228.861
Toimintakate	-7.336.835	-7.462.748
Verotulot	5.907.000	5.795.000
Valtionosuudet	3.486.700	3.141.990
Rahoitustuotot ja -kulut	-301.250	-392.050
Vuosikate	1.755.615	1.082.192
Suunn.mukaiset poistot	-1.126.392	-1.070.842
Tilikauden yli-/alijäämä	629.223	11.350
Investoinnit, netto	-2.038.000	-2.203.500

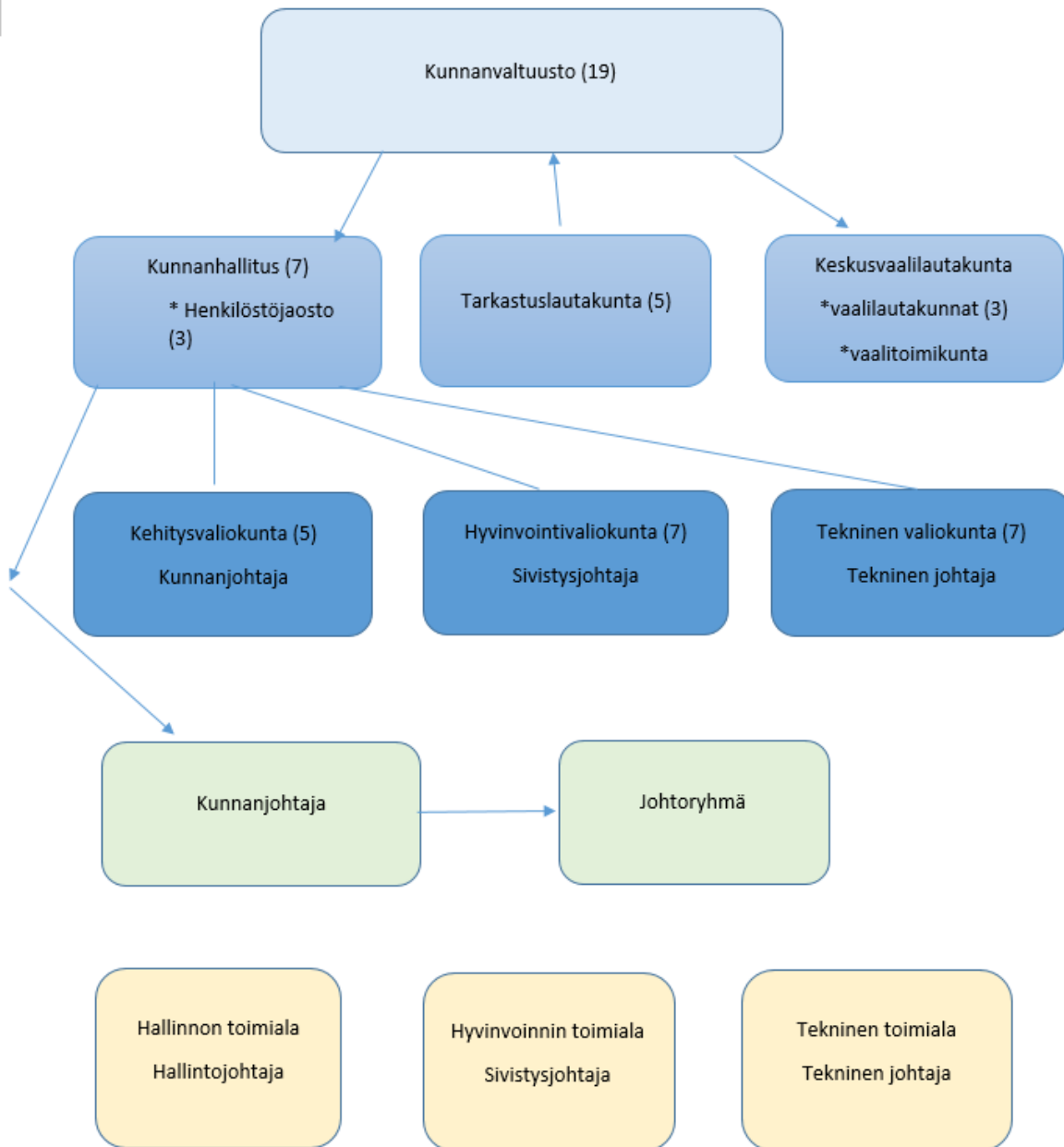
Talousarvion sitovuus

Talousarvio sisältää käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan, rahoitusosan ja investointiosan. Toimintatuotot ja – kulut myönnetään sitovina bruttomääräisinä. Talousarvion käyttötalouden osalta määrärahat ovat sitovia kunnanvaltuustossa sitovuustasolla 2 (toimialue), kunnanhallituksessa ja valiokunnissa sitovuustasolla 3 (tulosalue). Kunnanvaltuusto vahvistaa taloussuunnitelman ensimmäisen vuoden (2024) talousarviona noudatettavaksi ja taloussuunnitelman 2025 – 2026 ohjeellisena noudatettavaksi.

Investointimäärärahat myönnetään hankkeittain. Konsernitavoitteet asetetaan yhtiöittäin.

Sitovia eriä tuloslaskelmassa ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja menot ja tulot. Poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Rahoitusosassa sitovia eriä ovat rahoitustoiminnan, lainakannan ja muut maksuvalmiuden muutokset. Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä valiokuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua, viimeistään ennen tilinpäätöksen hyväksymistä. Ylityksille on aina esitettävä kate.

3.3 Lappajärven kuntaorganisaatio

Lappajärven kunnan organisaatioon kuuluvat kunnan pysyvät toimielimet: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, henkilöstöjaosto, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, kehitysvaliokunta, hyvinvointivaliokunta ja tekninen valiokunta sekä erikseen asetetut toimikunnat.

Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain 410/2015 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvolliset on määriteltävä muun muassa sen vuoksi, että vastuuvapauslausunto kohdistetaan heihin.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat:

- kunnan toimielimen jäsenet sekä
- asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Tilivelvollisuus ei tuo viranhaltijalle mitään sellaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle asemansa perusteella muutoinkin – esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana.

Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että

- viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi
- viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus
- viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Laki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta. Tilivelvollisten ja muiden vastuullisten kannalta on kuitenkin selkeämpää, jos he tietävät, keitä vastuuvapauslausuma koskee. Tällaisten tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle.

Vastuualue	Tilivelvollinen viranhaltija/toimenhaltija
Luottamushenkilöhallinto	kunnanjohtaja
Yleiset toimistopalvelut	hallintojohtaja
Muu yleishallinto	”
Sivistystoimen hallinto	sivistysjohtaja
Perusopetus	”
Peruskoulujen yhteinen toiminta	”
Lukiokoulutus	”
Ammatillinen ja muu koulutus	”
Kirjastotoimi	”
Varhaiskasvatus	”
Vapaa-aikatoimi	vapaa-aikasihteeri
Oikeudenhoito ja turvallisuus	yleinen edunvalvoja
Yhdyskuntasuunnittelu	tekninen johtaja
Yhdyskuntapalvelut	”
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	”
Vesihuolto	”
Jätehuolto	”
Maa- ja metsätilat	”
Muu liikeluonteinen toiminta	”
Muu toiminta	”
Rakennusvalvonta	rakennustarkastaja
Ympäristön huolto	yhdyskuntainsinööri
Kehitysvaliokunta	kunnanjohtaja
Elinkeinoelämän edistäminen	kunnanjohtaja

Lappajärven kunnan viranhaltijat ja työntekijät ovat sitoutuneita työhönsä ja palvelussuhteet ovat yleensä pitkiä. Vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttöön pyydetään kunnanhallituksen lupa.

Talousarvion henkilöstökuluihin kuuluvat palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkekulut, sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Talousarviossa varauduttiin 3,8 %:n sopimusten mukaisiin palkankorotuksiin elokuun 2023 palkoista laskettuna. Palkkoja kuitenkin tarkasteltiin talousarvion valmistelun yhteydessä uudelleen ja osaa palkoista korotettiin ainoastaan 2,8 %. Henkilöstökulut ovat vuoden 2024 talousarviossa yhteensä 4.857.278 euroa. Tästä summasta palkkojen ja palkkioiden osuus on 3.891.330 euroa ja henkilösivukulujen osuus 965.948 euroa.

Palkkojen sivukulut on laskettu seuraavien prosenttien mukaan: sairausvakuutusmaksu 1,56 %, työttömyysvakuutusmaksu 1,10 %, KuEL-maksu 16,8 %, VaEl-maksu 16,63 %, ryhmähenkivakuutusmaksu 0,04 %, tapaturmavakuutusmaksu 0,38 %.

Eläkemenoperusteinen maksu poistui vuonna 2023 ja se korvautui tasausmaksulla. Tasausmaksu jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden kesken niiden palkkojen suhteessa. Kuntien kesken jaettava tasausmaksu perustuu verotuloihin. Tasausmaksu jaetaan kunnan sisällä eri hallintokunnille palkkojen suhteessa.

Kunnan henkilöstö	2020	2021	2022	2023	2024
Yleishallinto	7,8	6,65	6,65	5,65	2,65
Sivistystoimi	58,8	56,9	58,4	52,4	52,2
Muut palvelut					2,4
Tekninen toimi	21,78	24,02	22,42	20,67	19,06
Elinvoimapaalvelut	1,4	0,35	0,35	1,35	1,35
Yhteensä	89,78	87,92	87,82	80,07	77,66

Henkilöstömäärä sisältää koko henkilöstön eli ns. vakituiset, sijaiset ja määräaikaiset. Vuosi 2023 sisältää vain ns. vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön.

Sairauspoissaolopäivät/hlö

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Yleishallinto	1,9	6	4,1	3,7	1	1
Sivistystoimi	17,1	23,1	16,7	8,2	15,6	25,4
Muut palvelut						8,6
Tekninen toimi	9,6	5,2	4,0	10,5	16,2	6,7

Muut palvelut -henkilöstö oli aikaisemmin yleishallinnon yhteydessä, mutta on nyt omana kohtanaan Muut palvelut –toimialalla.

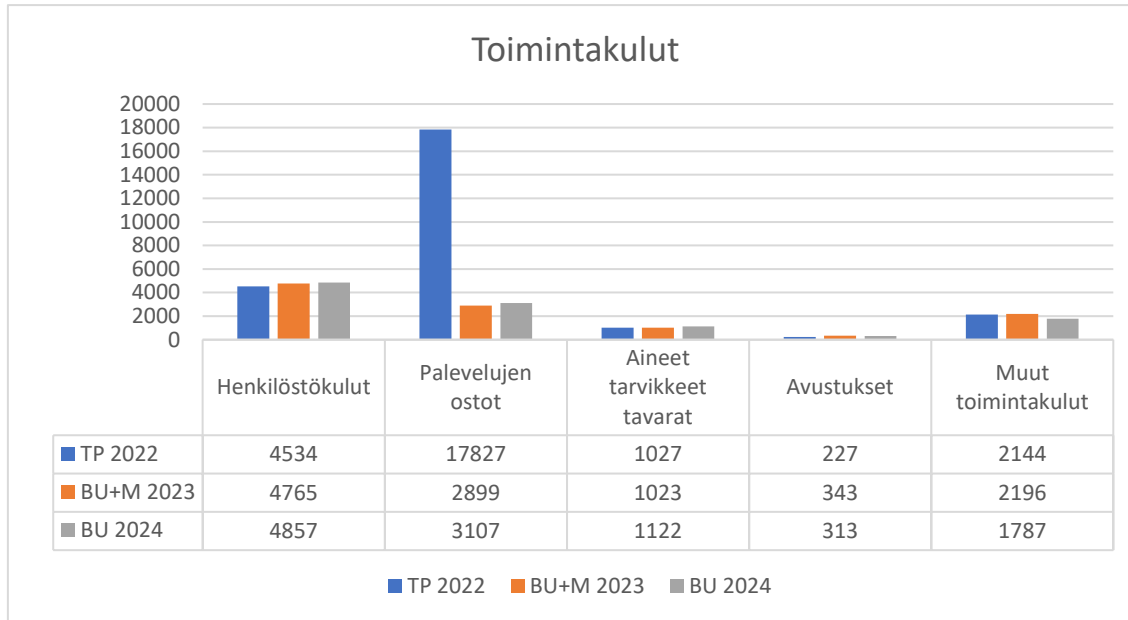
Kunnan tavoitteena on huolehtia henkilökunnan ammattitaidosta ja osaamisesta sekä edistää työhyvinvointia ja -terveyttä. Talousarviossa esitetään henkilökunnan tyhy-toimintaan 10.000,00 euroa.

Palkkojen ja palkkioiden sekä sivukulujen kokonaissumma

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Palkat ja palkkiot	-3.668.198	-3.686.085	-3.838.355	-3.891.330
Eläkekulut	-787.786	-803.135	-810.135	-848.485
Muut henkilöstökulut	-101.530	-98.476	-116.190	-117.463
Henkilöstökorvaukset	47.356	50.892		
Yhteensä	-4.510.159	-4.536.947	-4.7664.680	-4.857.278

3.4 Menojen kehitys

Toimintakulut vuosina 2022 – 2024. Vuodet 2023 ja 2024 ovat arvioita.

Talousarviolainat

Kunnanvaltuusto on 21.2.2022 on tehnyt lainan nostamisesta delegointipäätöksen kunnanhallitukselle kunnanvaltuuston vuosittain hyväksymän talousarvion lainanottomäärän suuruisena. Lisäksi kunnanhallitukselle annettiin oikeus laskea liikkeelle kuntatodistushjelman mukaisia kuntatodistuksia Danske Bankin, Kuntarahoitus Oyj:n, OP Yrityspankin ja Nordean kanssa tehtyjen sopimusten mukaan 5.000.000,00 €/rahoituslaitos. Päätöksen kuntatodistusten liikkeelle laskemisen ajankohdasta tekee hallintojohtaja tai kunnanjohtaja.

Kunnan lainojen kehitys:

	2020	2021	2022	2023 arvio	2024 arvio
Pitkäaikaiset lainat	5.175.000	4.625.000	8.375.000	8.846.735	9.046.300
Lyhytaik. lainat	7.300.000	9.000.000	5.200.000	5.200.000	4.800.000
Yhteensä	12.475.000	14.675.000	13.575.000	14.046.735	13.846.300
Euroa/asukas	4435	5023	4814	5091	5107

Lainanhoitokustannukset

VUOSI	KOROT	LYHENNYKSET, 1000 €	YHTEENSÄ	€/ASUKAS	asukasluku
TP 20	26	300	326	112	2925
TP 21	21	550	571	195	2868
TP 22	92	250	342	121	2820
TA 23	305	450	755	273	2759
TA 24	392	450	842	311	2711
TS 25	391	528	919	345	2664
TS 26	391	528	919	351	2618

3.5 Tulojen kehitys

Kunta päättää kiinteistöveroprosentit vuosittain. Vuoden 2024 kiinteistöverojen rajat ovat:

Yleisen rakennuksen kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00
Maapohjan kiinteistöveroprosentti	1,30-2,00
Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti	0,41-1,00
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentin alaraja	0,00-2,00
Rakentamattoman rakennuspaikan vero %	2,00-6,00
Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti	0,93-3,10

Lappajärven kunnan veroprosentit 2020 – 2026

Vero	2020	2021	2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kiinteistövero						
Yleinen, maapohja				1,30	1,30	1,30
Yleinen, rakennus	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,05 %	1,05 %	1,05 %
Vakituiset as.rak.t	0,55 %	0,55 %	0,55 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %
Muut as.rak.	1,15 %	1,15 %	1,15 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Rak.rak.paikka x)						
Tulovero %	21,50	22,00	22,00	9,4	9,4	9,4

x rakentamattomalle rakennuspaikalle ei ole määritetty erillistä kiinteistöveroprosenttia.

Verotulojen erittely	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kunnallisvero	8124	8590	8195	4257	4097	4189	4265
Yhteisövero	648	994	1019	660	494	528	539
Kiinteistövero	703	976	1023	990	1204	1209	1209
Yhteensä	9475	10560	10237	5907	5795	5926	6013

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Peruspalvelujen vo	7508	6726	7426	1432	906	2333	2291
Valtionosuuden tasaus	2947	3075	3009	1527	1532	-102	-106
Veromenetysten kompensatio	1926	1957	2193	668	670	711	736
Opetus- ja kulttuuritoimi	-149	-110	-138	-140	33	55	55
TE-uudistus						297	295
Yhteensä	12.232	11.648	12.489	3.487	3.141	3.295	3.271

Talouden tasapaino

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämä oli 1.553.828,41 euroa ja tilikauden ylijäämä 241.511,69 euroa. Taseeseen kertynyttä ylijäämää on yhteensä 1.795.340,10 euroa. Viime vuosina on toteutettu säästötoimenpiteitä ja säästökohteita tulee hakea jatkossakin. Tekninen toimiala on valmistellut kiinteistöstrategian, jossa tarkastelun kohteena on mm. tarpeettomien kiinteistöjen jatko sekä energiatehokkuuden parantaminen. Sivistystoimi on ollut mukana KOPA-hankkeessa. Kunnanhallitus päätti 12.12.2022, että tässä vaiheessa aiesopimusta ei hyväksytä ja valmistelu esi-, perus- ja lukio-opetuksen siirtämisestä yhteisen koulutuksen järjestämismallin mukaiseksi lopetetaan. Koulutuksenjärjestäjien yhteistyö ja sen kehittäminen jatkuu edelleen. Sosiaali- ja terveystoimi sekä pelastustoimi siirtyivät hyvinvointialueelle. Lappajärven kunnasta siirtyi ainoastaan yksi henkilö. Lappajärvi ei omista sote-kiinteistöjä, vaan on ainoastaan niiden vuokraaja. Vuokrasopimukset tullaan tarkastelemaan uudelleen. Paloaseman vuokraus siirtyy hyvinvointialueelle.

4 KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1 YLEISHALLINTO

Yleistä

Vuoden 2023 alusta lukien aloittivat hyvinvointialueet, joihin kunnilta siirtyi sosiaali- ja terveystoimen palvelut, pelastustoimi sekä koulukuraattorin palvelut. Muutos tarkoitti myös sitä, että niin verotuloja kuin valtionosuuksia siirtyi merkittävä määrä kunnilta hyvinvointialueille.

Pääministeri Sanna Marinin hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä TE-palveluiden siirrosta paikallistasolle. Linjaus liittyy hallitusohjelman työllisyystavoitteeseen ja kuntien vastuun vahvistamiseen työllisyyspalveluissa. Tavoitteena on tuoda TE-palvelut lähemmäksi asiakkaita.

Etelä-Pohjanmaa itäisen alueen kymmenen kuntaa; Alajärven kaupunki, Alavuden kaupunki, Evijärven kunta, Kauhavan kaupunki, Kuortaneen kunta, Lappajärven kunta, Lapuan kaupunki, Soinin kunta, Vimpelin kunta ja Ähtärin kaupunki perustivat valmistelutyöryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella TE-2024 uudistuksen vaatimat toimenpiteet ja asiakirjat.

Itäiselle alueelle on perustettu Kuntayhtymä Kymppi ja kaikkien kymmenen kunnan valtuustot ovat hyväksyneet kuntayhtymän perussopimuksen ja työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelman sekä ilmoituksen tilojen vastaanottamisesta. Alustava tieto työllisyysalueen hyväksymisen osalta saadaan 27.11.2023 ja valtioneuvoston päätös 29.2.2024 mennessä. Työ jatkuu niin vuonna 2023 kuin myös vuonna 2024. Kuntayhtymälle haetaan valmistelujohtajaa vastaamaan kuntayhtymän toiminnan käynnistämisestä.

Lappajärven kunnalle on laadittu laaja hyvinvointikertomus valtuustokaudelta 2017 - 2021 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021 – 2025. Lappajärven kunnan hyvinvointisuunnitelma valmistui syksyllä 2023 uuden kuntastrategian valmistuttua kesäkuussa 2023, joten suunnitelma koskee kautta 2023-2025. Seuraava hyvinvointisuunnitelma tehdään vuoden 2025 aikana valtuustokaudelle 2025-2029. Osana hyvinvointityötä kunta sitoutuu jatkossa vahvemmin tekemään vuosittaisen hyvinvointiraportin.

Yleishallinnon toiminnan kuvaus

Yleishallinto huolehtii kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle ja muille yleishallintoon sijoitetuille toimielimille kuuluvista asioista ja vastaa kunnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä huolehtii omalta osaltaan siitä, että tehokkaasti ja taloudellisesti tuotettuja laadukkaita kuntapalveluja on saatavissa vähintään siinä määrin, mitä laki edellyttää. Niin ikään yleishallinto koordinoi muita hallintokuntia toimimaan yhteisten periaatteiden mukaisesti kuntastrategian viitoittamaan suuntaan ja vastaa kunnan toimintojen ja talouden ohjauksesta. Yleishallinto tuottaa tukipalveluja kunnan muille hallintokunnille.

4.1.1 Luottamushenkilöhallinto

Toiminnan kuvaus

Kunnanvaltuusto hyväksyi uuden hallintosäännön 24.4.2023 § 9 ja se tuli voimaan 1.6.2023. Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus ja kunnanvaltuuston puheenjohtajisto valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Näin ollen myös kunnanhallituksen valitsemat toimielimet ja edustajat eri luottamustehtäviin valitaan kahdeksi vuodeksi.

Valtuustossa on 19 jäsentä ja kunnanhallituksessa 7 jäsentä. Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutettujen ja varavaltuutettujen keskuudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan valtuutetuista.

Lappajärven kunnassa on ns. valiokuntamalli. Valiokunnat ovat seuraavat: Kehitysvaliokunta (5 jäsentä), hyvinvointivaliokunta (7 jäsentä) ja tekninen valiokunta (7 jäsentä). Valiokuntien varsinaisiksi jäseniksi valitaan vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja, jollei valtuusto ennen valiokunnan nimeämistä toisin päättä. Kunnan organisaatio muodostuu seuraavista toimialoista: hallinnon toimiala, hyvinvoinnin toimiala, tekninen toimiala.

Luottamushenkilöhallinnon tulosalueeseen kuuluvat vaalit, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus, kunnanvaltuusto ja muut toimikunnat. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, kunnan tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Keskusvaalilautakunta vastaa lakisääteisten vaalien sekä mahdollisten kansanäänestysten järjestämisestä kunnassa.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallituksen muut tehtävät on määritelty hallintosäännössä.

Talousarvion perustelut

Kunnanvaltuusto pitää kokouksia 5 – 6 kertaa vuodessa. Lisäksi pidetään tarvittaessa valtuuston iltakouluja ja seminaareja. Kunnanhallitus pitää keskimäärin 22 kokousta vuodessa. Muut toimielimet kokoontuvat tarvittaessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Luottamushenkilöhallinnon tavoitteena on vastata demokraattisen päätöksentekojärjestelmän toimivuudesta sekä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisestä. Kuntastrategia on hyväksytty vuonna 2023 ja se ohjaa talousarvion laadintaa tulevina vuosina.

Kunnanvaltuusto määrittää kunnan kehittämistavoitteet ja antaa hyväksymällään talousarviolla taloudelliset voimavarat palveluiden ja toimintojen järjestämiselle. Kuntastrategian tavoitteet huomioidaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Presidentinvaalit ovat tammikuussa 2024 ja mahdollinen toinen vaali helmikuussa. EU-vaalit ovat kesäkuussa 2024.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Asuinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus	Kotisivutiedoilla varmistetaan kunnan keskeisten paikkojen, käyntikohteiden ja palveluiden helppo löytyminen	Toteutunut kyllä/ei
Asuinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus	Hankkeilla edistetään asukkaiden tarpeita	Hankkeiden määrä
Vakaa talous	Talous tasapainossa. Kunta suosii toiminnassaan taloudellisesti kestäviä ratkaisuja.	Alijäämä taseessa <0 €/as

Suunnitelmavuodet 2025 – 2026

Vakaa talous. Kuntastrategian mukaisesti sovelletaan osallisuusohjelman toimenpiteitä päätöksenteon tukena. Ennakkovaikutusten arviointi ja menetelmien käyttöönotto. Sähköisten palveluiden kehittäminen, mm. sähköiset sopimukset.

Talous

Luottamushenkilöhallinto	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	6.402	6.300	17.280
Toimintamenot	-221.174	-255.210	-246.620
Toimintakate	-214.773	-248.910	-229.340

4.1.2 Yleiset toimistopalvelut

Toiminnan kuvaus

Yleisten toimistopalvelujen tulosalueeseen sisältyvät hallintotoimisto, työterveys, työsuojelu ja muut henkilöstömenot. Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatio aloitti toimikautensa 1.1.2022. Toimikausi on 4-vuotinen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tiedotetaan kunnan valmisteilla olevista asioista ja päätöksistä. Päätökset pannaan täytäntöön niiden saatua lainvoiman. Sähköisiä palveluja kehitetään ja otetaan tehokkaampaan käyttöön. Prosesseja automatisoidaan mahdollisuuksien mukaan.

Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota ja kuntastrategian mukaisesti kehitetään kunnan työntekijöiden palveluhenkisyttä sekä kannustetaan yrityksiä palveluhenkisiin kampanjoihin. Henkilöstöstrategia päivitetään ja laaditaan työyhteisön kehittämissuunnitelma yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa.

Suunnitelmavuodet 2025 - 2026

Ohjelmistojen hyödyntäminen monipuolisemmin ja laajemmin. Digitalisaation hyödyntäminen.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Henkilöstöstrategian päivittäminen	Strategia hyväksytty valtuustossa v. 2024.	Toteutunut kyllä /ei
Henkilöstön työhyvinvointi	Sairauspoissaolot alle keskiarvon. Henkilöstön viihtyvyys työssä. Tarjotaan työhyvinvointia tukevia palveluita henkilöstöä kuunnellen.	Sairauspoissaolot ja henkilöstön vaihtuvuus

Ammattitaitoinen henkilöstö	Tavoitteena ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö. Kouluttautumista suositellaan.	Koulutuspäivät ja kurssit/hlö
-----------------------------	---	-------------------------------

Talous

Yleiset toimistopalvelut	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	67.423	20.250	20.000
Toimintamenot	-334.214	-368.770	-370.870
Toimintakate	-266.791	-348.520	-350.870

4.1.3 Muu yleishallinto

Toiminnan kuvaus

Muu yleishallinto pitää sisällään mm. Etelä-Pohjanmaan liitto ry:n, Suomen Kuntaliitto ry:n sekä Kunta- ja hyvinvointialueuetyönantajat ry:n yhteistoimintaosuudet sekä yhteisöjen jäsenmaksut, teosto- ja gramex-maksut sekä verotuskustannusten maksuosuuden.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Yhteistyötahojen kontaktointi	Yhteistyön parantaminen eri tahojen kanssa.	Kontakttien määrä

Suunnitelmavuodet 2025 – 2026:

Hyvä yhteistyö eri toimijoiden kanssa.

Talous

Muu yleishallinto	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	74.723	31.600	10.000
Toimintamenot	-181.659	-137.100	-110.500
Toimintakate	-106.936	-105.500	-100.500

4.1.4 Työllistäminen

Työllistäminen on siirretty elinvoimapalveluiden toimialaan.

Työllistäminen	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	-10.988		
Toimintamenot	-10.988		
Toimintakate	-10.988		

YLEISHALLINTO YHTEENSÄ	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	148.548	58.150	47.280
Toimintamenot	-748.036	-761.080	-727.990
Toimintakate	-599.488	-702.930	-680.710

4.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

4.2.1 Toimielimet ja projektit

Talous

Hallinto, yht.	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintamenot	-7.606		-11.250

4.2.2 Terveyspalvelut

Sisältää ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Vastaanottopalvelut/ Terveyspalvelut	TP 2022	TA+MU 2022	TA 2024
Toimintamenot	-5.882.060	-80.000	-80.000

Hoito- ja hoivapalvelut	TP 2022	TA+MU 2023
Toimintamenot	-5.388.141	

Sosiaalipalvelut	TP 2022	TA+MU 2023
Toimintamenot	-2.895.131	

Perusterveydenhoito	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Poistot ja arvonalenemiset			
Tilikauden yli/alijäämä			

Sosiaali- ja terveystoimi	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintamenot	-14.172.938	-80.000	-91.250
Poistot ja arvonalenemiset	-5.163	-10.326	
Tilikauden yli-/alijäämä	-14.178.101	-90.326	-91.250

4.2.3 Sosiaalitoimen palvelut

	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Poistot ja arvonalenemiset	-10.328	-20.655	

4.3 SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimeen kuuluu kunnan toiminnoista koulutoimi, kirjasto sekä vapaa-aikatoimi. Koulutoimi pyrkii takamaan opetuksen hyvän laadun ja nykyaikaiset oppimisympäristöt oppilaille ja henkilökunnalle. Kunta vastaa itse esi-, perus- ja lukiokoulutuksesta. Kunta on mukana Järvisseudun koulutuskuntayhtymässä, joka järjestää ammatillista koulutusta. Kunnassa tarjotaan aamu- ja iltapäivätoimintaa kaikille 1.-2. - luokkalaisille, jotka sitä tarvitsevat. Sen yhteydessä kouluilla järjestetään myös esikoululaisten hoito koulupäivinä.

Sivistystoimeen kuuluu myös kirjaston ylläpitäminen niin palvelukirjastona kuin omatoimikirjastonakin. Kirjasto on oleellinen osa viihtyisää ja palvelevaa kuntaa.

Varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunta on ostanut 1.8.2022 lähtien Alajärven kaupungilta. Kuntien välisessä sopimuksessa Lappajärven hyvinvointivaliokunta toimii niin sanottuna tilaajavaliokuntana, joka valmistelee yhdessä Alajärven kaupungin kanssa talousarvion. Talousarvion hyväksyy lopullisesti Lappajärven kunnanhallitus ja -valtuusto.

Vapaa-aikatoimi pitää sisällään liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut. Vapaa-aikatoimen vastuulla on asukkaiden kokonaisvaltainen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kehittäminen, palveluiden järjestäminen ja tuottaminen sekä arviointi. Vapaa-aikatoimi vastaa osaltaan kunnan hyvinvointityöstä ja ennaltaehkäisevästä työstä.

Kunnan uudessa strategiassa sivistys- ja vapaa-aika vastaavat kunnan hyvinvointipalveluista, johon kuuluvat myös hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintapalveluiden toteutus. Erikseen poimittuna sivistystoimen keskeisimmät tavoitteet kuntastrategiasta:

Elämää palveleva kunta:

- ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet
- palveleva ja osallistava
- aktivointi ja hyvinvoinnin tukeminen
- maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen (erityisesti perusopetukseen valmistava opetus ja S2-opetus)

Kehittyvä matkailukunta

- tapahtumatarjonnan edistäminen
- Kestävä kunta
- kestävä talous
- kulttuuriperimän esille tuominen

4.3.1 Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Sivistystoimen hallintoon kuuluvat lukion rehtori/sivistysjohtaja sekä vapaa-aikasihteeri. Hallinnon tehtäviä on hajautettu rehtoreille ja koulusihteerille; yleishallinnon puoli huolehtii koulutoimen, kirjaston ja vapaa-ajan yleishallinnosta yhteistyössä viranhaltijoiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Hallinto on vastuussa ja seuraa taloutta käyttöpuolella ja hankkeissa. Koulutoimen opettajien sekä kirjaston virkarakenne ja henkilöstörakenne on arvioitu vuoden 2023 aikana ja rekrytointien vuoro on vuonna 2024. Virkoihin ja toimiin pyritään saamaan pätevät ja tehtäviin sopivat henkilöt.

Luokanopettajavirkojen määrä täsmennetään lukuvuotta 2024-2025 varten; samalla taataan viroissa olevien aineenopettajien opetustuntien täytyminen.

Vuoden 2024 kunnan investointirahoihin varataan määrärahat lukion 1. kerroksen lattioiden remonttiin sekä Kielistudio-opetustilan uudelleen kalustamiseen. Koulujen investointeja ovat myös Länsirannan koulun saattaminen nykyaikaiseen opetusvälineistöön (älytaulut) sekä lukiorakennuksen info-taulu-systeemin rakentaminen. Prosentti taiteeseen –hanke jatkuu vuodelta 2023 vuodelle 2024.

Sivistystoimi ja vapaa-aikatoimi vastaavat osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosaa eli HYTE-kertoimien toimintaa kuvaaviin prosessi-indikaattorien mittareista. Kouluterveyskyselyn 2023 tulokset tulevat vuoden 2023 lopulla ja niiden käsittely on vuoden 2024 tehtävä. Myös TEAviisarin tulokset käsitellään hyvinvointivaliokunnassa kahden vuoden välein; seuraavan kerran vuonna 2024.

Sivistystoimessa haetaan vuodelle 2024 ainakin seuraavia hankkeita – uusia hankehakuja voi tulla vuoden aikana:

- Erityisavustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen (AVI); jatkohanke
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon hanke; omarahoitusosuus 30 %; ollut vuodet 2022 ja 2023. Haettu lokakuu 2023.

Jatkuvia hankkeita ovat

- Koulunuorisotyöntekijä (AVI); omarahoitusosuus 10 %
- Harrastus Suomen malli 2023-2024; omarahoitusosuus 20 %

Suunnitelmavuodet 2025 - 2026:

Koulukuljetuksissa eteen tulee optiovuosien käyttö. Länsirannan koulun oppilasmäärä laskee edelleen; valmisteluun tulee koulun siirtyminen yhteiskoululle. Tähän vaikuttaa niin oppilasmääräkehitys koko kunnan alueella kuin Länsirannan koulun kiinteistön kunto. Vuoden 2025 aikana tulee päivitettäväksi Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Se pohjaa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen Laatua Lakeuksille – suunnitelmaan, johon Lappajärvi liittyy tällä hetkellä Järvi-Pohjanmaan toimenpideoiosissa vuosille 2022-2025. Sivistystoimen organisaatiomalli on tarpeellista ottaa tarkasteluun, niin että kunnan tehtävistä hyvinvointi ja ennalta ehkäisevä työ otetaan enemmän huomioon; organisaatiomalli koskee samalla myös koko kunnan organisaatiota.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Opetusvirkojen riittävyys ja oikeanlainen virkarakenne; jatkuu v. 2023	Virkarakenne on ajantasaistettu	Luokanopettajien virkarakenne on ajantasainen.
Sähköinen hyvinvointisuunnitelma	Vuosiraportti	Vuosiraportista tulee vuosittainen käytänne

Sivistystoimi hallinto	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	106.204		
Toimintamenot	-104.336	-118.540	-123.050
Toimintakate	1.868	-118.540	-123.050

4.3.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Lappajärvellä esi- ja perusopetusta annetaan Yhteiskoululla sekä Länsirannan koululla. Yhteiskoululla opetusta on 0.-9. luokilla, ja esikouluryhmät ovat omina opetusryhminä. Yhteiskoululla toimii perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmä eli VALO. Länsirannan koululla opetusta järjestetään 0.-6. luokilla ja esikoululaiset ovat yhdysluokassa 0.-3. Perusopetuksessa noudatetaan paikallista opetussuunnitelmaa, jonka pohjana on yhteinen etelä-pohjalainen opetussuunnitelma. Maakuntaakohtaisia päivityksiä tulee joka lukuvuosi ja tarvittaessa päivitetään paikallista opetussuunnitelmaa.

Kunta vastaa suurimmasta osasta koulukuljetuksia omana bruttoliiikenteenä. Koulun keittiö toimii valmistuskeittiönä, josta ateriat lähtevät koulukeskuksen lisäksi kyläkoululle sekä varhaiskasvatuksen yksiköihin.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lukuvuosi 2023- 2024 ei sisällä suuria muutoksia toiminnallisesti esi- ja perusopetuksessa. Rantakankaan koulu on siirtynyt Yhteiskoululle syyslukukauden 2023 alusta lähtien. Opetustilat ovat yhteiskoulun puolella täydessä käytössä.

Koulun järjestämään aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuu edelleen huomattavan suuri määrä oppilaita luokilta 0-2. Ap-ip-toiminnan monipuolisuutta kasvatetaan jakamalla lapsia ruuhka-aikoina pienempiin ryhmiin erilaisia toimintoja varten. Päivitetyssä ap-ip-suunnitelmassa on mm. tehty ohjeellisen toimintapäivän runko. Yhteiskoulu hakee myös jatkoa Liikkuva koulu –hankkeelle, jos siihen tulee valtiovaltalta rahoitus.

Perusopetuksessa keskitytään lv. 2023-2024 opiskeluhooltoon: opiskeluhooltosuunnitelma on päivitetty vuoden 2023 puolella ja lukuvuoden aikana päivitetään myös lomakkeet sekä koulutetaan henkilöstöä opiskeluhoollosta.

Lähivuosina koulukeskuksen oppilasmäärät nousevat väliaikaisesti aiempaa suuremmaksi. Oppilasmäärä lähtee laskemaan selvästi lukuvuodesta 2026-2027 alkaen luokilla 1.-6. Lukuvuodeksi 2023-2024 yläluokkaopetukseen on vain yksi 7. luokka, mutta seuraava lv 7. luokkia on jälleen kaksi. Yhteiskoululla on siis lukuvuodet 2023-2026 nykyisen kuuden 7.-9. luokkien opetusryhmän sijaan vain 5 opetusryhmää.

Vuonna 2024 jatketaan perusopetuksen hankkeita, jotka ovat alkaneet vuonna 2022 tai 2023; Harrastaminen Suomen malli –hanke jatkuu sekä lisäävustusta haetaan ainakin Liikkuvaan opiskeluun sekä yhteisölliseen opiskeluhooltoon.

HYTE-indikaattoreista kohteina ovat peruskouluissa seuraavat:

- oppilaiden poissaolot. Poissaolojen seuranta, ennaltaehkäisy ja puuttumisen malli. Lappajärvi: On olemassa erillinen ohjeistus perusopetuksen puolella ja koulunuorisotyö-hankkeella vahvistetaan puuttumisen ja ennaltaehkäisyn kulttuuria.

Suunnitelmavuodet 2025 – 2026:

Oppilasmäärän vaihteluihin vastaaminen oikein kohdennetulla henkilöstöresurssilla. Kouluterveyskyselyn ja TEAvisari-kyselyn esille tuomat kehittämiskohteet.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Varhaisen puuttumisen malli	Uudet opiskeluhoolto-suunnitelma ja lomakkeisto	Puututaan poissaolokierteisiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa; osana opiskeluhooltosuunnitelmaa poissaoloihin puuttumisen malli
Tiedottamisen selkeyttäminen	Tiedottamista varten tietyt kanavat	Henkilöstä tietää, mitä kanavaa käytetään eri tarkoituksiin

Esi- ja perusopetus	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	145.082	182.300	193.650
Toimintamenot	-2.800.970	-2.929.833	-2.897.696
Toimintakate	-2.655.888	-2.747.533	-2.704.046

4.3.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhteiseen toimintaan kuuluu koulutoimessa järjestettävä erityisopetus sekä esikoululaisten hoito ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Opiskeluhoitopalvelut eli kouluterveydenhoito, koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueen toiminnaksi vuoden 2023 alusta. Lappajärvelle on saatu myös psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita. Erityisopettajia perusopetuksessa on kolme. Koulunkäynninohjaajia käytetään opetuksen tukena oppitunneilla, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä esikoululaisten hoidossa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteena on koko perusopetuksen toimintojen tuottaminen laadukkaasti ja korkealla tasolla. Tähän pyritään ammattitaitoisen ja oikein resurssoidun henkilöstön avulla. Erityisopetus toimii lukuvuoden ajan kolmen opettajan voimin, joista yksi toimii kiertävänä erityisopettajana. Lukuvuoden 2023-2024 perusopetuksessa on määräaikainen erityisopettaja, joka on palkattu viimeisillä valtiohallan korona-avustusrahoilla. Erityisopetuksen tavoitteena on paitsi tehostetun ja erityisen tuen antaminen oppilaille myös ohjata ja neuvoa perusopetuksen opettajia sekä ohjata tukea tarvitsevia oppilaita myös muiden tukipalveluiden piiriin.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen eli VALO-opetuksen tarjoamisesta on tullut jokavuotista toimintaa. Kunta tarjoaa valmistavaa opetusta yhteiskoululla. Lukuvuoden 2023-2024 ajan perusopetuksessa on yksi valmistavan opetuksen ryhmä, joka toimii 5 päivänä viikossa. Lisäksi S2-opetusta on lisätty kuten kuntastrategiassa on opetusta arvoitettu. Lukuvuodet 2021-2023 perusopetuksessa oli yksi valmistavan opetuksen ryhmä, jonka toteutuksessa käytetään yhteistä opettajaa Alajärven kanssa. Koulutoimessa on ollut vuodet 2022 ja 2023 Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama yhteisöllisen opiskeluhoillon hanke ja koulutoimessa on ollut niin perusopetuksen, lukiokoulutuksen kuin ammatillisenkin koulutuksen käytössä opiskeluhoillon asiantuntija. Tätä hanketta tullaan hakemaan myös uudessa haussa ajalle 1.1.2024-31.7.2025; avustuksen omarahoitusosuus on 30 %.

Suunnitelmavuodet 2025 – 2026:

Lappajärvelle on saatu vuodelle 2024 ensimmäistä kertaa koulunuorisotyöntekijä OKM:n hankkeella. Jo vuoden 2024 loppupuolella arvioidaan koulunuorisotyöntekijän tarpeen jatko sekä hankehaku suunnitelmavuosille 2025 ja 2026. Oppilasmäärän pienentyessä tulee arvioida ap-ip-toiminnan tarvittavat tilat: voidaanko toimintaan osoittaa omat, pysyvät tilat.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Opiskeluhoillon henkilöstöä hankkeiden avulla	Kaksi työntekijää: opiskeluhoillon asiantuntija ja koulunuorisotyöntekijä	Sivistystoimen talousarvioon on varattu omarahoitusosuudet ja hankehaut tehdään ajallaan

Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	85.371	72.480	44.850
Toimintamenot	-583.448	-646.430	-515.790
Toimintakate	-498.077	-573.950	-470.940

4.3.4 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lukion tehtävä on tarjota laadukasta toisen asteen yleissivistävää koulutusta, joka antaa opiskelijoille hyvät oppimisedellytykset ja -tulokset sekä jatko-opintomahdollisuudet. Lukio tekee laajaa yhteistyötä eri toisen asteen toimijoiden kanssa niin paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin. Geolukio tarjoaa opintoja erityisellä luonnontieteellisellä linjalla.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lukion kehittämiskohteet ovat kansainvälisyyden lisääminen aiempien vuosien tasolle sekä vuoden 2024 aikana lukion remonttien takia tehtävät muutostyöt Kielistudiossa. Kielistudion järjestelmä alkaa olla toimintansa päätepisteessä. Pohdittava on, miten järjestelmä korvataan ja miten opetustila kalustetaan ja toiminnallistetaan uudelleen niin että se toimii hyvin kielten opetukseen sekä erityisesti sähköisten kokeiden tekemiseen ja ylioppilaskirjoitusten järjestämiseen.

Opiskelijarekrytointiin ja lukion mainostamiseen on panostettava edelleen, jotta lukioon saadaan opiskelijoita muualtakin kuin omalta paikkakunnalta. Lappajärven geolukio on mukana Kauhavan, Alajärven, Evijärven ja Vimpelin kanssa Opetushallituksen rahoittamassa ns. 4L-hankkeessa eli Lisää laatua Lakeuden lukioihin, jossa tavoitteena on tehdä alueelle lukiokoulutuksen laatustrategia ja arvioida lukiokoulutusta sen pohjalta. Lukio etsii myös aktiivisesti yhteyksiä ja yhteistyötä Suomen muiden LUMA-oppilaitosten kanssa. Geolukio on osaltaan mukana Kraatterijärven -geoparkissa ja sen kehittämisessä.

Suunnitelmavuodet 2025 - 2026:

Lukion luonnontieteellisen linjan päivittäminen on ajankohtaista viiden toimintalukuvuoden jälkeen. Samalla tarkastelun alle tulee lukion opetussuunnitelma.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Kansainvälisen toiminnan elvyttäminen (jatkuu vuodelta 2023)	Kv-toimintaa on 2-3 eri toimintamuodolla; kvhanke pyritään saamaan käyntiin tai vähintään haettua	Lukion kv-toiminta palautuu koronaa edeltävälle tasolle
4L-hankkeen toimenpiteet 1) lukiokoulutuksen laatustrategia	Valmis lukiokoulutuksen laatustrategia	Strategiassa on yhteiset osat alueen lukiolle sekä huomioitu Lappajärven geolukion erityispiirteet
2) laadun arviointi strategian mukaisesti	Tehty laatuarviointi	Lukiokoulutuksen ensimmäinen laatustrategia-arviointi tehtynä; mukana opiskelijat ja huoltajat

Lukiokoulutus	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	29.484	32.235	23.000
Toimintamenot	-755.132	-769.718	-784.768
Toimintakate	-725.648	-737.483	-761.768

4.3.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on mukana Järviseudun ammatti-instituutissa eli Jamissa yhtenä omistajakuntana. Muut kunnat ovat Evijärvi, Vimpeli, Alajärvi ja Kauhava. Uudeksi omistajakunnaksi tuli syksyllä 2021 Alavus. Jamin tiloissa Sedu järjestää myös lähihoitaja-koulutusta.

Lappajärven kunta ostaa musiikkiopistopalvelut eli taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksen Kauhavan kaupungin oppilaitokselta, Härmänmaan musiikkiopistolta. Kunta on mukana Järvilakeuden kansalaisopiston kannatusyhdistyksessä, jonka kautta järjestetään eri-ikäisten vapaa-ajan ohjattua toimintaa. Järvilakeuden kansalaisopiston järjestää myös teatteritaiteen perusopetusta lapsille ja nuorille yleisen oppimäärän mukaan.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kunta ja koulut tarjoavat opistoille tilat, joissa toimia. Härmänmaan musiikkiopiston tarjoama Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Taiteen perusopetus on osa Suomen koulutusjärjestelmää. Se on sidottu valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan ja sitä antavat alan koulutetut ammattilaiset. TPO:sta säädetään laissa ja asetuksessa. Opetusta tarjotaan ensisijaisesti lapsille ja nuorille, joiden lisäksi myös aikuisille. Taiteen perusopetuksen oppilaat saavat ennen kaikkea valmiuksia ilmaista itseään, kehittyä yksilönä ja ryhmän jäsenenä, kehittää henkilökohtaisia valmiuksia luovaan ja monipuoliseen musiikin harrastamiseen. Lisäksi opiskelijat saavat hyvän pohjatiedon ja taidon hakeutua halutessaan taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Musiikkiopiston tarjoama toiminta tuo kuntaan elinvoimaa ja elävyyttä, vetovoimaa, hyvinvointia lapsille ja nuorille, vahvistaa kunnan kehitystyötä ja palvelutuotantoa. Hyvä ja laadukas opetus tarjoaa onnistumisen ja oppimisen kokemuksia, joilla on pitkäkestoisia vaikutuksia lapsen ja nuoren identiteetin kehittymiselle. Harrastukseen voidaan sitoutua jopa yli kymmeneksi vuodeksi. Taideharrastukset lisäävät ja edistävät tutkitusti hyvinvointia. Musiikkiopiston kuten myös muiden taiteenalojen opinnot kehittävät lasten ja nuorten luovaa ja kriittistä ajattelua, esiintymistaitoja, teknologia-, vuorovaikutus- ja ryhmätyöskentelytaitoja sekä empatia- ja yrittäjyyttä taitoja, jotka on nostettu esiin myös tulevaisuuden työelämätaitoina.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. TPO musiikin opinnoissa on ensisijaisesti yksilöopetusta eli jokainen perusopetuksen ja syventävien opintojen oppilas saa henkilökohtaista ja yksilöllistä instrumenttiopetusta voidakseen edetä omaa musiikillista opinpolkuaan. Opintoja arvioidaan tavoitteellisesti eri osa-alueilla, joita ovat: esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi. Edellä mainitut tavoitteet toteutuvat yksilöopetuksen lisäksi yhteismusisoinnissa eri muodoissaan sekä musiikin hahmotusaineiden opinnoissa, jotka toteutetaan ryhmäopetuksena mahdollisuuksien mukaan. Opintoihin kuuluvaa toimintaa ovat myös konsertit, tapahtumat ja muut tilaisuudet kuten

esimerkiksi pienimuotoiset luokkakonsertit tai hoivakotivierailut, joissa oppilaat esiintyvät osana opintoihin kuuluvaa toimintaa.

1.1 2023 voimaan tullut lakimuutos mahdollistaa taiteen perusopetuksen tietojen tallentamisen Koski-tietovarantoon ja Härmänmaan musiikkiopisto on aloittamassa tietojen tallennuksen viimeistään syyslukukaudella 2024.

Härmänmaan musiikkiopiston varhaisiän musiikkikasvatuksen ryhmien opetusta toteutetaan lukuvuonna 2023–2024 edelleen 1.8.2022 alkaneen yhteistyön perusopetuksen yksiköiden lisäksi myös varhaiskasvatuksen yksiköissä. Tarkoituksena on tulevaisuudessa laajentaa ja jatkaa hyvää yhteistyötä kunnan eri toimijoiden kanssa.

Lappajärven tämänhetkinen oppilasmäärä on yhteensä 76 oppilasta. Joista varhaisiän musiikkikasvatuksen piirissä on 12 (valmennusryhmä) + 18 oppilasta (muskari). Perusopetuksessa 41 oppilasta ja syventävissä 1. Rytmimusiikkia Lappajärvellä opiskelee 4 oppilasta.

Ammatillinen ja muu koulutus	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	7.166	7.000	
Toimintamenot	-76.410	-74.500	-74.500
Toimintakate	-69.244	-67.500	-74.500

4.3.6 Kirjastotoimi

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Kirjaston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti tietoa, virkistystä, elämyksiä, ammattitaitoisen henkilökunnan palvelut sekä tilat ja kokoelmat opiskeluun ja tapahtumien järjestämiseen. Vuonna 2022 valmistunut uusi palvelutila lp-levyjen kuuntelumahdollisuuksineen lisää kirjaston palveluja ja monikäyttöisyyttä.

Toimipaikkana on kirjasto, joka on auki viitenä arkipäivänä viikossa. Omatoimikirjasto on käytettävissä rekisteröityneille asiakkaille ma-su klo 7-21 silloin kun henkilökunta ei ole paikalla. Palvelutila on käytössä henkilökunnan ollessa kirjastossa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteena on tarjota tasapuoliset kirjastopalvelut kaikille asiakkaille. Vuoden 2024 aikana jatketaan kirjastopalveluiden vientiä kyläkoululle. Kirjaston vieressä olevan yhteiskoulun ja lukion kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Huomiota kiinnitetään myös aikuisten asiakkaiden viihtyvyyteen ja tilojen esteettömyyteen. Kirjasto osallistuu Eepos-hankkeisiin tai muihin alueen hankkeisiin, jos on sopivia hankkeita kuntalaisten lukuinnostuksen lisäämiseen.

Kirjastoon on valmistunut erillinen ryhmätyötila opiskelijoiden, kansalaisopiston ja muiden ryhmien käyttöön. Tämä on osa kirjaston uutta palvelumuotoilua ja tilan sujuvan käytön kehittämiseen panostetaan edelleen.

Henkilöstöön tulee vuoden 2024 aikana uudet työntekijät. Heidän hyvä perehdyttäminen on tärkeää sekä varmistaa kirjaston toimintojen kehittämisen jatkossakin. Kirjastonjohtaja palaa henkilöstöön ja hänen työtehtävistään 20 % ohjautuu kunnan kulttuuritoimintaan.

Suunnitelmavuodet 2025–2026

Pyritään pitämään yllä kirjaston kulttuuritoiminta näyttelyineen ja tapahtumineen. Osallistutaan kirjaston toimintaa tukeviin hankkeisiin.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Henkilöstön perehdytys	Perehdyttäminen tehty sekä kunnan toimintamallit ja suunnitelmat henkilöstön tiedossa	Henkilöstö pääsee nopeasti tehtäviensä tasalle ja kirjaston kehittäminen voi jatkaa
Kirjaston digipalveluiden esille tuominen	Asiakaskunta käyttää enemmän kirjastojen digipalveluja	E-Press sekä kirjaston muu digitaaliset palvelut tulevat asiakkaille tutummiksi ja niiden käyttö lisääntyy

Tilasto kirjastotoimesta: (omatoimikirjasto otettiin käyttöön kesäkuussa 2018)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kokoelma	63 436	60 227	61 098	60 709	54 880	54814
Lainat	48 885	51 525	48 205	36 682	43 956	44170
Käynnit	39 839	39 992	38 812	30 788	34 139	36018
Aukiolotunnit	2 137	3 783	4 760	3591	4922	5110
Lainoja / asukas	15,39	16,41	15,66	12,24	15,03	15,41
Näyttelyt*	18	21	22	15	23	18
Tapahtumat*	37	32	24	7	31	48

Kirjastotoimi	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	11.353	11.500	2.000
Toimintamenot	-210.833	-209.278	-220.989
Toimintakate	-199.480	-197.778	-218.989

4.3.7 Vapaa-aika

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vapaa-aikatoimen tehtävä on valvoa kuntalaisten oikeutta yhdenvertaiseen osallistumismahdollisuuteen ja turvata asiakkaiden lakisääteisten palveluiden toteutuminen ja tuottaminen huomioiden liikunta-, nuoriso ja kulttuurilait. Vapaa-aikapalveluiden tavoite on asukkaiden kokonaisvaltainen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kehittäminen ja arviointi. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluilla vaikutetaan yksilön ja yhteisön terveyteen ja hyvinvointiin. Vapaa-aikapalvelut tekevät aktiivisesti henkistä ja fyysistä olosuhdetyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi kehittämällä palveluinfrastruktuuria sekä avustamalla yhdistyksiä ja järjestöjä kuntalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua edistävään toimintaan.

Vapaa-aikapalvelut tunnistavat toiminnassaan kaksi eri asiakasrajapintatasoa:

omaehtoiseen osallistumisen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen kannustava taso sekä omaehtoista osallistumista ja hyvinvointia ylläpitävä taso. Kannustavan tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka eivät ole aktiivisesti hyvinvointipalvelujen parissa – kohderyhmän viestiminen, palveluiden järjestäminen ja fyysinen ja sosiaalinen aktivointi. Ylläpitävän tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka ovat aktiivisia palvelunkäyttäjiä tai tätä toimintaa ylläpitäviä yhteisöjä tai järjestöjä – avustukset ja palkitsemiset, fyysisen

ja henkisen palveluinfran ylläpitäminen ja kehittäminen (liikuntapaikat, harrastetilat tai sidosryhmä-yhteistoiminta).

Toiminnalliset tavoitteet:

Vapaa-aikapalveluiden kaikki toimialat kulttuuri-, nuoriso- sekä liikuntapalvelut tähtäävät siihen, että yhteisöllisen ja yksilöllisen hyvinvoinnin merkitys ja tietoisuus kasvavat kunnassamme. Vapaa-aikapalvelujen tavoitteena on järjestää osallistavaa toimintaa tukien fyysistä ja sosiaalista aktiivisuutta sekä osallisuutta kaikenikäisillä sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on huomioida eri asiakassegmenttien tarpeita ja vastata näiden tarpeisiin riittävällä tasolla.

Liikuntapalvelut:

Vapaa-aikastrategia työn toteuttaminen, että liikkumista ja hyvinvointia edistävät palvelut ja infrakehittäminen on huomioitu tavoitteellisesti vuodesta 2025 eteenpäin. Liikuntahallin ja kuntosalitoiminnan hallinnon ja talouden osalta tavoitteena on kasvattaa maltillisesti käyttäjämääriä ja käyttöastetta, jotta palveluiden myynti säilyisi tilikauden 2023 tasolla. Yhdyspintatyön osalta tavoitteena on elintapaohjaukseen ohjautuvien asiakasmäärän kasvattaminen, hankekehittämistä sekä hyvinvointitekniologiaitehankintaa hyödyntämällä.

Nuorisopalvelut:

Vapaa-aikastrategia työn toteuttaminen, että nuorten hyvinvointia edistävät palvelut ja infrakehittäminen on huomioitu tavoitteellisesti vuodesta 2025 eteenpäin. Nuorisopalvelut tulee lisäämään osallistavaa toimintaa ja lisäämään nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisopalvelut jatkavat nuorisotoiminnan kehittämistä vuonna 2023 määritetyn perintörahan käyttösuunnitelman mukaisesti. Nuorisopalvelut vastaavat omalta osaltaan koulunuorisotyön -hankkeen yhteistoiminnan ja hallintotyön toteutumisesta sekä osallistuu aktiiviseen yhteistoimintaan, jotta hankkeeseen kirjatut tavoitetoimenpiteet toteutuvat.

Kulttuuripalvelut:

Vapaa-aikastrategia työn toteuttaminen, että kulttuuria edistävät palvelut ja infrakehittäminen on huomioitu tavoitteellisesti vuodesta 2025 eteenpäin. Vuoden tavoitteita on museo- ja näyttelytoiminnan uudistaminen Onnintuvan ja Taavintuvan kiinteistöjen osalta yhteistyössä paikallisen kulttuuriyhdistysten verkoston kanssa ja tähän museokehittämiseen hankerahoituksen hakeminen.

HYTE-indikaattoreista (prosessi) vapaa-aikatoimen palveluissa vaikuttavat seuraavat:

- Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä (Onko kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa (esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoimintaa)
- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa
- Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen
- Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille
- Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin
- Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Kaikki yllä olevat toteutuvat vapaa-aikatoimen palveluissa, mutta palvelut ja prosessit tulee kuvata täsmällisemmin kunnan www-sivuille ja EVA-malleista täytyy tehdä vakiintunut prosessoitu mallinnus kuntahallinnon palveluihin.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Liikunta- sekä vapaa-aikatoimialan toiminta- ja kehittämisstrategian mukainen toteuttaminen.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Liikuntahalli- ja kuntosalipalveluiden käyttöaste ja myynti	Mikä on palveluiden käyttöaste ja toteutunut myynti	Talousarvioon on määritetty liikuntahallin vuokratuloiksi 20 000 € ja kuntosalipalveluiden 8 000 €
Museotoiminnan uudistaminen Onnintuvan ja Taavintuvan kiinteistöihin	Muutostyön toteutuminen verkostomaisilla toimilla sekä rahoituksen järjestäminen hankerahoituksen avulla	Kalastusmuseo Taavintuvan kiinteistössä sekä Kivinäyttely Onnintuvan kiinteistössä
HYTE-indikaattori (prosessi) kuvaukset kunnan www-sivuilla	HYTE-kertoimen kautta palautuva raha kunnan HYTE-toiminnasta	Prosessi-indikaattorin alaiset toiminnot ovat kuvattuna www-sivuilla; Kaikukortti, yhdistysfoorumi, harrastetakuun alaiset toimenpiteet

Vapaa-aikatoimi	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	19.305	30.000	65.000
Toimintamenot	-425.966	-498.569	-549.197
Toimintakate	-406.661	-468.569	-484.197

4.3.8 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on ostanut varhaiskasvatuspalvelut 1.8.2022 alkaen Alajärven kaupungilta. Henkilöstö on Alajärven kaupungin palveluksessa, ja Alajärven kaupunki hankkii lasten hoidossa, kasvatuksessa ja opetuksessa tarvittavat materiaalit, ohjelmistot ja välineet. Alajärven kaupunki tilaa Lappajärven kunnan tekniseltä toimelta puhtaanapidon ja ruokahuollon sekä vuokraa Lappajärven kunnalta palveluiden tuottamiseen tarvittavat tilat ja irtaimiston. Toiminta järjestetään varhaiskasvatuslain mukaisesti Lappajärven kunnan tilauksen määrittämässä laajuudessa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lappajärvellä varhaiskasvatusta järjestetään Ullanlinnan päiväkodissa sekä Länsirannan ryhmäperhepäiväkodissa. Ullanlinnassa on tällä hetkellä neljä lapsiryhmää ja ryhmäperhepäiväkodissa hoitopaikkoja on yhteensä 12 lapselle. Länsirannan ryhmis hoitaa myös kyläkoulun aamu- ja iltapäivätoimintaa aamun varhaisten ja iltapäivän myöhäisten tuntien osalta. Toimintakaudella 2023–2024

varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa alueen tarpeita. Mikäli varhaiskasvatukseen hakeutuvien lasten määrä laskee, voidaan keväällä 2024 pohtia yhden lapsiryhmän vähentämistä seuraavalta toimikaudelta. Keväällä 2022 on laadittu Lappajärven ja Vimpelin kuntien sekä Alajärven kaupungin yhteinen varhaiskasvatustilanne ja valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjautuva paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma, joka päivitetään vuoden 2024 aikana. Lisäksi maakunnallisessa yhteistyössä on laadittu koko Etelä-Pohjanmaan kattava varhaiskasvatuksen digisuunnitelma.

Toimikauden 2023 lopulla siirryttiin varhaiskasvatukseen Daisy -mobiiliseurantajärjestelmään, jonka avulla hoidetaan varhaiskasvatuksen ja kodin välistä tiedonkulkua, varataan hoitoajat ja laaditaan sähköiseen muotoon varhaiskasvatussuunnitelmat. Järjestelmään voidaan liittää myös lakisääteiset tukeen liittyvät asiakirjat.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin tulee olla keskeisessä asemassa sekä kuluvalle toimintakaudella että suunnitelmavuosilla 2024-2025. Jatkuva hyvinvoinnin tukeminen ja systemaattinen työyhteisön jaksamisen seuranta edistävät varhaiskasvatuksen laadun säilymistä. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön Intro – perehdytysohjelmisto, joka mahdollistaa yhtäläisen ja kattavan perehdytyksen uusille työntekijöille.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus.	Laadittujen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien määrä. Henkilöstön kelpoisuus	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kaikilla kasvattajilla varhaiskasvatustilanne mukainen kelpoisuus
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	Yksikkökohtaisten suunnitelmien määrä.	Jokaisesta yksiköstä löytyy lain edellyttämä suunnitelma, jonka sisältö on jokaisen henkilökunnan jäsenen tiedossa.
Uuden henkilöstön perehdytys	Otetaan käyttöön Intro – perehdytysohjelma.	Jokainen uusi työntekijä saa samansisältöisen ja laajuudeltaan riittävän perehdytyksen.

Suunnitelmavuodet 2025 - 2026:

Varhaiskasvatus	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	120.978	209.850	210.890
Toimintamenot	-1.542.231	-995.376	-1.364.734
Toimintakate	-1.421.253	-785.526	-1.153.844

Sivistystoimi yhteensä

	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	524.944	545.365	539.390
Toimintamenot	-6.499.326	-6.242.244	-6.530.723
Toimintakate	-5.974.383	-5.696.879	-5.991.333

4.4 MUUT PALVELUT

4.4.1 Maaseutuhallinto ja hankkeet

Maaseutuhallinto 2024, viranomaistoiminta

Uusi CAP-kausi on muuttanut haettavia tukia ja niiden ehtoja. CAP-suunnitelma määrittää vuosille 2023–2027 suunnitellut maatalouden tukitoimet reunaehtoineen. CAP27-rahoituskaudella on otettu käyttöön satelliittikuva-analyysiin perustuva pinta-alamonitorointi.

Satelliittikuvasarjojen perusteella kerättyjen indeksitietojen pohjalta kuntien maaseutuhallinnon ja ELY-keskuksen yhteistyönä tulkitaan, onko lohko tukikelpoinen, onko maataloustoimintaa harjoitettu lohkolla vuosittain, täyttykö vaadittu talviaikainen kasvipeitteisyys, tunnistetaan kasvi sekä toteutuuko nurmien niittäminen 31.8.2023 mennessä.

Tulkintaa vaativia GT-kuvia Kauhavan maaseutuhallinnon osalta tulee olemaan vuoden 2023 kokemuksen mukaan 300 – 500 kuvaa, ne pitäisi arvioida vuosittain hallinnon toimesta.

Pinta-alatukien tukikäsittely (tarkisteet ja päätöskäsittely) hoidetaan kokonaisuudessaan yhteistoiminta-alueilla ja sen lisäksi kuntien työkuva tulee uutena hallinnollista valvontaa. Tuo valvonta on aiemmin ollut pelkästään ELY-keskuksissa. Jatkossa tarkka jaottelu hakemuskäsittelyyn ja valvontaan poistuu, sillä pinta-alamonitorointi käsittää elementtejä molemmista. Pinta-alamonitoroinnista muodostuu hakemustarkisteita, jotka edellyttävät käsittelyä ennen kuin hakemuksen perusteella voidaan tukea maksaa. Hylätty ala aiheuttaa vastaavan seuraamuksen kuin valvonnassa hylätty ala.

Maaseutuhallinnon tehtävät eivät siis ole vähenemässä, vaan muuttavat muotoaan. Jatkossakin tehtäviin kuuluu noiden lisääntyvien valvonnallisten tehtävien lisäksi perinteinen neuvonta ja tukihakemusten käsittely. Muutosvaiheessa neuvonnallinen työ ja kouluttaminen tulevat lisääntymään merkittävästi. Osa vuodelle 2023 tulleista muutoksista, kuten pakollinen viljelykierto tulee toteutettavaksi suurimmalle osalle viljelijöitä 2024. Näiden ja muiden uutena tulleiden asioiden kouluttamiseen ja neuvontaan on syytä panostaa myös vuodelle 2024. Yhteisen maatalouspolitiikan sääntöjen sisäistäminen ja kertaaminen tulee vielä teettämään töitä.

Viljelijän ja hallinnon välinen ajantasainen tiedonvaihto on tärkeää. Viljelijöiden apuna yhteydenpidossa on mobiilisovellus, Vipu-mobiili. Sovellus on jatkossa jokaisen tukia hakevan viljelijän työkalu, jolla hallinnon pyytämät kuvatkin kasvustosta otetaan. Kuntien maaseutuhallinto on joutunut ja jatkossakin joutuu lisäksi antamaan henkilökohtaista neuvontaa sovelluksen käytön opettamisessa. Joudutaan myös antamaan neuvontaa sovelluksiin, joilla viljelijät seuraavat kasvitauteja, rikkakasveja ja kirvoja sekä muita tuholaisia, tämä toimi liittyy ympäristökorvauksen toimenpiteisiin.

Viranomaistoiminnassa on mukana viisi täysiaikaista työntekijää ja työtehokkuus on valtakuntaan ja maakuntaan verrattuna tehokasta. Ensi vuodelle on yksi työntekijä jäämässä osa-aikaeläkkeelle ja tekee 60 % nykyisestä työajasta. Koska uuden rahoituskauden vaatimaa työmäärää ei tässä vaiheessa tarkoin tiedetä, on neuvoteltu yhteistyöstä Kauhajoen maaseutuhallinnon kanssa viranomaistyön ostosta. Tuo osa-aikaiseksi jäävän täyden palkan käyttämättä jäänyt osa varattaisiin tuon palvelun ostoon. Tällä hetkelläkin yksiköt tekevät yhteistyötä ja tarvittaessa voidaan sopimuksella ostaa puuttuvaa hakemuskäsittelyä.

Neuvonta ja hanketoiminta

Maaseutuelinkeinojen neuvottelukuntaa hyödynnetään pohdittaessa uusia kehittämistarpeita ja hankeideoita.

Turkistuotantoon tavoitteena uusi turkishanke, jonka toimet joudutaan pohtimaan lintuinfluenssan leviämisen myötä uudelleen. Kaavailtua tarhojen välistä tiivistä yhteistyötä ei tautitilanteen vuoksi voida viedä eteenpäin. Juuri nyt tärkeäksi asiaksi on tullut bioturvallisuus. Kauhavan maaseutuhallinto käyttää valmisteluun aikaisempien turkishankkeiden kautta luomaansa verkostoa. Varataan raha myös siihen, että Etelä-Pohjanmaan kunnat osallistuvat uuden hankerahoituksen salliessa osaltaan hankerahoitukseen.

Arvio työtehokkuudesta

Suomessa 2022 maaseutuhallinnossa 262hlö, kustannukset 16 951 101 €. Tiloja 43 611 kpl eli kustannus keskimäärin 388, 68 €/tila.

Viranomaistoiminnan kustannus tuli Kauhavalla tilaa kohti tällä määrällä vuonna 2022 maksamaan 287,98 €/tila. Jatkossakin tehokkuus pidetään vertailukelpoisella tasolla.

Kunnan hanketoiminta

”Nykälänniemen matkailualueen esteettömän maisemareitin rakentaminen Kyrönsaareen” –hankkeen toteutusaika on 1.6.2021 – 31.12.2024. Reitti on lähes valmis.

Kunnanhallitus on hyväksynyt Lappajärven kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku jatkoinvestointihanke-hakemuksen. Hankkeen tavoitteena on parantaa Kanavapuiston kulttuuripolkua kehittämällä sitä Unesco Globalin Geopark- kohteena sekä myös alueen esteettisyyden ja virikkeellisuuden näkökulmasta. Hankkeessa toteutettaisiin:

- Esteetön laituri ja terassi jokimaiseman yhteyteen
- Kahden tulisijan suunnittelu ja rakentaminen reitin varrelle
- Esteettömän WC:n suunnittelu ja toteutus
- Valaistuksen asentaminen istutusaltaille
- Istutusten siistiminen ja rajaaminen
- Kaksi tietokylttiopastetta reitin varrelle
- Opasteiden suunnittelu ja hankinta
- Sijoittelun suunnittelu yhteistyössä teknisen osaston kanssa
- Opasteiden sisällön suunnittelu yhteistyössä Järviseudun ammatti-instituutti.

Hankkeen toteuttamisaika on 1.8.2024-31.07.2026 ja kustannusarvio 85.387,50 euroa. Tästä kunnan rahoitusosuus olisi 40 % eli 34.155,00 euroa. Rahoituspäätöstä ei vielä ole saatu.

Geopuistot kestävän matkailun vetovoimatekijöiksi –hankkeelle on saatu 100 %:n rahoitus. Hakijana oli LAB-ammattikorkeakoulu, Hyvinvoinnin palveluinnovaatiot (Lahti). Osatoteuttaja on Kraatterijärvi Geopark, Lauhavuori-Hämeen kangas Geopark, Rokua Geopark, Saimaa Geopark ja Salapausseikka Geopark. Hankkeen toteutusaika on 1.10.2022 – 30.9.2024. Rahoittaja on ELY-keskus. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 357.291 euroa ja hankkeen toteuttamiseen on saatu 357.291 euroa rahoitusta rahoittajalta. Kraatterijärven geoparkin osuus on 35.000 euroa.

Maaseutuhallinto ja hankkeet	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	74.238	35.800	18.300
Toimintamenot	-215.520	-201.480	-155.350
Toimintakate	-141.281	-165.680	-137.050

4.4.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus

Yleinen edunvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yleisen edunvalvonnan tehtävänä on edunvalvottavien etujen hoito ja huolenpito sekä yleiseen edunvalvontaan määrättyjen henkilöiden taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoito Evijärven, Kauhavan ja Lappajärven kuntien alueella.

Toiminnalliset tavoitteet:

Edunvalvontapalveluiden tuottaminen ostopalveluna siten, että kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla. Aika: henkilökohtainen tapaaminen 2 – 4 viikon sisällä.

Edunvalvonnassa toimii yleinen edunvalvoja, yksi kokoaikainen toimistosihteeri ja yksi osa-aikainen määräaikainen toimistosihteeri. Kunnanhallitus on myöntänyt luvan vakituisen osa-aikaisen toimistosihteerin rekrytointiin.

Tunnusluvut ja mittarit:

Aika: Uudet edunvalvottavat tavataan 2 – 4 viikon sisällä päätöksestä. Määrä: Edunvalvottavien riittävä määrä ↔ toiminnan kattamiseksi.

Suunnitelmavuodet 2025 - 2026: Tuottaa laadukkaita edunvalvontapalveluita asiakkaille.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Asiakkaiden henkilökohtainen tapaaminen	tapaaminen	Uuden asiakkaan tapaaminen 2-4 viikon sisällä päätöksestä.
Kustannusten kattaminen	toimintakate	Kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla.

Löytöeläinten hoito

Eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteenotettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

Talteenotettua eläintä on säilytettävä vähintään 15 päivän ajan, minkä jälkeen kunnalla on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopettaa eläin.

Lappajärven kunnalla on sopimus löytöeläinten vastaanotosta Eläinhoitola HepoKatti Ky:n kanssa.

Oikeudenhoito ja turvallisuus	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	176.757	165.000	164.000
Toimintamenot	-108.710	-151.640	-176.695
Toimintakate	68.047	13.360	-12.695

4.4.3 Palo- ja pelastustoimi

Pelastustoimi siirtyy vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueeseen.

Palo- ja pelastustoimi	TP 2022	TA+MU 2023
Toimintamenot	-292.685	
Toimintakate	-292.685	

Muut palvelut yhteensä	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	250.995	200.800	182.300
Toimintamenot	-616.915	-353.120	-332.045
Toimintakate	-365.919	-152.320	-149.745

4.5 TEKNINEN TOIMI

4.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on teknisen hallinnon sekä kaavoituksen ja mittausstoimen järjestäminen. Kaavoituksen tarkoituksena on turvata suunnitelmallinen rakentaminen kunnan alueella ja huolehtia riittävästä tonttitarjonnasta.

Lappajärven kunnan alueella on asemakaavoja n. 365 ha ja ranta-asemakaavoja 191,6 ha. Koko järven ympärillä on voimassa oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Keskustan osayleiskaava kattaa alueen Särkiniemestä Tarvolaan.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstön osalta tilanne on kohtuullinen. Teknisen johtajan virka on täytetty kesällä 2022.

Yhdyskuntainsinööri aloitti syyskuussa 2022. Yhdyskuntainsinööri toimii myös ympäristösihteerin tehtävässä ja näin ollen tilanne on stabiili, mutta tarkasteltavissa.

Kaavoituksen kehittäminen on tarpeellista, etenkin teollisuustonttien osalta. Lappajärven kunta on ostanut kaavallisen TY tontin ja neuvottelee lisäksi kiinteistöjen hankinnasta, jonka jälkeen on tarkoituksen mukaista aloittaa kaavamuuosprosessi. Teollisuustonttien osalta tilanne on helpottunut vuoden takaisesta tilanteesta. Edelleen tulevalle vuodelle ja vuosille tulee varata määrärahaa tarpeellisten kiinteistöjen hankintaan. Vuodelle 2024 investointeihin esitetään 200.000,00 euron määrärahaa.

Halkosaaren ja Nykälänniemen alueelle on tehty Master Plan, joka mahdollistaa jopa 11000 lisäkerrosala neliömetrin rakentamisen. Rakentamisinvestoinnin Kokonaisvaikutus olisi alueelle jopa 60-70 M€. Investoinnit olisivat Lappajärven kunnalle niin merkittävät, jonka vuoksi Halkosaaren alueelle ja Nykälänniemeen kortteliin 306 tulee mahdollistaa kaava, jonka avulla voidaan rakentaa kymmenen (10) kerroksisia rakennuksia. Kaavoitusprosessin kesto saattaa olla vuodesta kahteen vuotta.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Halkosaaren ja Nykälänniemen kaavojen laadinta.	Kaavoituspäätös	Kaavaprosessin käynnistäminen
Investorihaku -projekti	Toteutunut projekti	Projektin käynnistäminen
TY tonttien kaavoitus	Toteutunut kaava	Tonttien kaavoitus

Yhdyskuntasuunnittelu	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	233.175	31.100	31.100
Toimintakulut	-270.621	-297.360	-284.670
Toimintakate	-37.446	-266.260	-253.570

4.5.2 Yhdyskuntapalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntapalvelujen tavoitteena on liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden hyvin hoidettu ja toimiva infrastruktuuri.

Toiminnalliset tavoitteet:

Liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito.

Lappajärven kunnalla on hoidettavia puistoja 6 ha, kaavateitä 15 km ja kevyen liikenteen väyliä 7 km. Kunnan hoidettavia liikunta-alueita ovat Tarvolan ja Hernesniemen pururadat, pesäpallokenttä, kaksi tenniskenttää sekä jääkiekkokaukalot keskustassa, Rantakankaalla ja Länsirannalla sekä ulkokuntosali Kivitiipun piha-alueella.

Keskusta-alueen viihtyvyyteen on tarpeen panostaa. Keskusta-alue koetaan näivettyneeksi. ELY-keskuksen alueella Kärnäntien liikenneympyrään tehdään suunnitelma, kilpailutus ja rakennetaan se edustavaksi. Myös muita keskusta-alueen suunnitelmia viedään suunnitelmallisesti eteenpäin, jotta niitä voidaan tulevien vuosien aikana toteuttaa.

Lappajärven kunta tulee viemään uusiutuvien energiamuotojen hankkeita. Latausinfraan kehittäminen kunnassa luo vetovoimaa.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Keskusta-alueen viihtyvyyden parantaminen	Toteutuneet hankkeet	Uuden kiertoliittymän rakentaminen
Uusiutuvien energiamuotojen mahdollistaminen	Toteutuneet hankkeet	Latausinfraan kehittäminen
Pentinniemen alueen viihtyvyyden parantaminen	Toteutettu raivaustyö	Vesakon harvennus

Yhdyskuntapalvelut	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	232.410	318.840	313.428
Toimintakulut	-492.891	-503.460	-448.070
Toimintakate	-260.481	-184.620	-134.642

4.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia tehokkaasti yleishallinnon, sivistystoimen ja teknisen toimen rakennusten kunnossapidosta sekä investointi- ja peruskorjaussuunnitelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta ja rakentamisesta.

Kunta omistaa rakennuksia 19070 m², joiden tilavuus on 74515 m³. Ne koostuvat yleishallinnon (1), sosiaalihuollon (2), sivistystoimen (5) ja teknisen toimen (12) rakennuksista. Uusi liikuntahalli valmistui elokuussa 2022. Sen pinta-ala on 2154 m² ja tilavuus 22800 m³.

Toiminnalliset tavoitteet:

Rakennusten toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito hyväksytyyn kiinteistöstrategiaan sisältyvän korjaus- ja kunnossapito-ohjelman mukaisesti.

Lappajärven kunta tulee viemään uusiutuvien energiamuotojen hankkeita. On tarpeellista nousevien energiakustannusten myötä sijoittaa uusiutuviin energiamuotoihin, kuten aurinkopaneeleihin ja ilmalämpöpumppeihin.

Lappajärven kunta on päivittänyt kiinteistöstrategiaa syksyllä 2023. Viimeistään vuoden 2024 aikana tulee päästä eroon strategiaan myytäviksi merkityistä kiinteistöistä. Tämän toimenpiteen avulla voidaan parantaa talouden vuosikatetta.

Lappajärven kunnalla on omistuksessaan kiinteistöjä, joiden talouden toteutuman mukainen kate on tappiollinen. Päivityksessä kiinteistöstrategiassa tekninen johtaja tulee kohdistamaan huomionsa siihen, miten tappiollisista kiinteistöistä voidaan luopua.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Kiinteistökannan vähentäminen	Myydyt kiinteistöt	Myydään myytäväksi sovitut kiinteistöt
Kestävien energiamuotojen mahdollistaminen	Suoritettavat asennukset	Lappajärven kunnan kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen

Toimitila- ja vuokrauspalvelut	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	2.224.836	1.965.854	1.726.105
Toimintakulut	-2.072.344	-1.906.520	-1.469.410
Toimintakate	152.492	59.334	256.695

4.5.4 Vesihuolto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vesihuollon tehtävänä on talousveden laatuvaatimukset ja –tavoitteet täyttävän veden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden viemäriverkostoon toimittamien jätevesien pois johtaminen ja puhdistaminen ympäristöviranomaisen edellyttämällä tavalla. Laitos huolehtii myös alueellaan olevan hulevesiverkoston kautta vastaanotettujen sade- ja hulevesien johtamisesta vesistöön.

Vesihuoltolaitoksella on kaksi vedenottamo ja yksi jätevedenpuhdistamo. Vesijohtoverkoston pituus on n. 80 km ja viemäriverkoston n. 90 km. Viemäriverkostossa on kaksi jätevesisäiliötä, joiden avulla pystytään säätämään jäteveden syöttöä puhdistamolle tasaisesti ympäri vuorokauden. Putkitettua hulevesiverkostoa on n. 2,5 km. Vesilaitoksella on käytössä valvonta-automaatio-ohjelma.

Tavoitteena on toimintavarma verkosto. Tavoitteena on parantaa liittymisastetta rakennettuihin jätevesiverkostoihin. Vain Söyringin alueella lähes kaikki kiinteistöt on liitetty viemäriin.

Tavoite	Mittari	Toimenpide
Talousvesi täyttää asetetut laatu- ja määrävaatimukset	Laboratoriotulokset. Kuluttajien antama palaute. Häiriöiden määrä	Ei poikkeamia veden laadussa. Veden toimitus on ollut keskeytyksetöntä. <5 kpl /vuosi

Jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti.	Laboratoriotulokset	Lupaehdot täyttävät puhdistustulokset
Laitoksen toimintavarmuus	Toimintahäiriöitä < 10 kpl/vuosi	Häiriöiden määrä
Liittymisaste Toiminta-alueella 100 %	Liittyjien määrä	Käyttäjien lisääminen toiminta-alueella
Hulevesiverkoston toimivuus	Vuotovesien määrä	Jätevesien määrä ei lisäännny puhdistamalla tulva-aikana.
Käytön taloudellisuus	Talouden toteutuma	Laitoksen tulot kattavat menot
Yhteneväinen jätevesiliittymämaksu	Valiokunnan päätös	Uusi liittymämaksu

Vesihuolto	TP 2022	TA+MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	449.979	553.400	578.900
Toimintakulut	-368.600	-338.740	-402.300
Toimintakate	81.379	214.660	176.600

4.5.5 Jätehuolto

Lappajärven kunta on osakkaana vuonna 1996 perustetussa Millespakka Oy:ssä, joka hoitaa alueensa kuntien jätehuoltoa. Millespakka Oy:n alueeseen kuuluvat Alajärvi, Halsua, Kyyjärvi, Lappajärvi, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Soini ja Vimpeli.

Lappajärven kunta liittyi Pohjanmaan Biokaasu Oy:n osakkaaksi. Vuonna 2019 aloitettiin kuivatun puhdistamolietteen kuljetus Pohjanmaan Biokaasu Oy:lle ja kompostoinnista luovuttiin.

Millespakka on vuonna 2023 rakentanut uuden jäteaseman uuteen toimivampaan paikkaan Kankaantien varteen.

Jätehuolto	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintakulut	-5.876	-2.500	-2.500
Toimintakate	-5.876	-2.500	-2.500

4.5.6 Maa- ja metsätilat

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia kunnan maa- ja metsätiloista.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tehokas maa- ja metsätilojen käytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta.

Kunta omistaa metsää 645 ha ja peltomaata 23 ha. Kunta on sijoittanut 340 ha metsistään yhteismetsään. Kunnalla on metsäsuunnitelma vuosille 2018-2027.

Metsäsuunnitelman toteutusta ohjaa tekninen toimi.

Maa- ja metsätilat	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	50.927	99.700	169.000
Toimintakulut	-6.983	-25.730	-25.730
Toimintakate	43.944	73.970	143.270

4.5.7 Muu liikeluonteinen toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteen on huolehtia konekeskuksen toiminnasta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaluston tehokas ja toimiva käyttö. Taloudellisuus. Tehokkuuden ja taloudellisuuden edellytyksenä on kaluston kunto ja kunnossa pidettävyys. Siihen vaikuttaa oleellisesti ikä ja käyttötuntimäärä.

Muu liikeluonteinen toiminta	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	85.035	42.300	37.750
Toimintakulut	-111.839	-94.360	-109.290
Toimintakate	-26.804	-52.060	-71.540

4.5.8 Muu toiminta

Matonpesupaikka Timonniemessä. Matonpesupaikka on vapaasti kuntalaisten ja muidenkin käytettävissä. Käytöstä ei peritä maksua. Kulut muodostuvat pumppaamon kunnossapidosta ja sähköstä ja alueen hoitokuluista.

Muut toiminta	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintakulut	-916	-2.900	-2.900
Toimintakate	-916	-2.900	-2.900

4.5.9 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut pitää sisällään seuraavat kustannuspaikat: ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta.

Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Ympäristönsuojelun tehtäviin kuuluvat ympäristölainsäädännön mukainen valvonta, ympäristön tilan seuranta, ympäristötiedon hankkiminen ja jakaminen sekä vesiensuojelu. Ympäristöä, luontoa ja vesistöjä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä parannetaan kunnan asukkaiden hyvinvointia heidän asuinympäristönsä kautta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toimenpide
Rantojen siistiminen	Toteutunut hanke	Niittäminen

4.6.0 Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä huolehtii kunnassa monijäseninen toimielin. Lappajärven kunnassa rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen valiokunta.

Rakentamisen neuvontaa ja valvontaa varten kunnassa tulee olla rakennustarkastaja. Lappajärven kunnan rakennustarkastaja on toiminut vuodesta 2012 alkaen myös Evijärven kunnan rakennustarkastajana kahtena päivänä viikossa. Rakennusvalvonnassa työskentelee myös rakennusvalvontasihteeri.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä on siirretty rakennustarkastajalle hallintosäännöllä.

Rakennusvalvonnassa on ollut käytössä sähköinen lupa-asiointipalvelu sekä sähköinen arkistointi vuodesta 2018 alkaen ja nykyisin kaikki lupahakemukset käsitellään sähköisesti. Tämä mahdollistaa asiakkaalle lupa-asioinnin ajasta ja paikasta riippumatta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Rakennusvalvonnan tavoitteena on jatkaa sujuvaa asiakaspalvelua, rakennuslupakäsittelyä, ajantasaisen rakennusrekisterin ylläpitoa sekä asiakirjojen sähköistä arkistointia. Rakennusvalvontasihteerin jäädessä eläkkeellä vuoden 2024 vaihteessa mm. edellä mainituille työtehtäville tulee löytää työntekijä.

Valtioneuvosto on esittänyt eduskunnalle hyväksyttäväksi esityksen uudeksi rakentamislainsiksi, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025. Esityksessä mm. rakentamista varten tarvittavien lupien rajausta täsmennettäisiin ja lupavelvoitetta supistettaisiin. Kaikkien kuntien rakennusjärjestykset tulee uusia rakentamislain mukaiseksi viimeistään kahden vuoden kuluessa uuden lain voimaantulosta.

Rakennusjärjestyksen uusiminen on suuritöinen ja edellyttää alan tuntemusta ja kokemusta.

Rakennusjärjestyksen uusimiseen on syytä ryhtyä mahdollisimman pian yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Tavoitteena on, että uusi rakennusjärjestys olisi mahdollista hyväksyä heti alkuvuodesta 2025. Rakennusjärjestyksen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Uuden rakentamislain tuomat muutokset edellyttävät henkilöstöltä perehtymistä ja kouluttautumista.

Rakennusvalvonnan lupamaksujen maksutaksa tulee päivittää. Voimassa oleva maksutaksa on vuodelta 2018. Nykyinen maksutaksa ei huomioi esim. aurinkovoimaloita.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Rakentamislain kanssa yhteensopiva rakennusjärjestys heti 1.1.2025 jälkeen hyväksyttäväksi	Tarvittavat lausunnot ja kuulemiset tehty loppuvuoteen 2024 mennessä	Rakennustarkastaja + kunnan sisäinen työryhmä valmistelee Kuntaliiton ohjeistuksen sekä naapurikuntien välisen yhteistyön pohjalta.
Lupakäsittelyn tehokkuus. Viimeisimmästä hakemukselle jätetystä asiakirjasta lupapäätökseen kolmessa viikossa	Käsittelyaika	Hankkeen etenemisen seuranta reaaliaikaisesti ja läpinäkyvästi. Työajan aikataulutaminen ja varaaminen lupakäsittelyyn.

Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö. Uuden rakentamislain sisäistäminen.	Koulutuksiin ja yhteistyöpalaveriin osallistumisen aktiivisuus ja määrä	Kouluttautuminen. Rakennusvalvonnan yhteistyön tiivistäminen naapurikuntien sekä lähialueen kuntien kanssa.
---	---	--

Myönnetyt luvat	2018	2019	2020	2021	2022
Asuinrakennukset	3	2	2	4	1
Lomarakennukset	8	5	4	8	0
Lomarak.muutos pysyväksi asunnoksi	0	10	2	4	1
Muut	78	45	64	80	43
Luvat yhteensä	89	62	72	96	45

Ympäristöpalvelut	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	75.260	60.000	40.000
Toimintakulut	-170.837	-193.550	-164.290
Toimintakate	-95.577	-133.550	-124.290

Tekninen toimi yhteensä	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	3.351.621	3.071.194	2.896.283
Toimintakulut	-3.500.907	-3.365.120	-2.909.160
Toimintakate	-149.286	-293.926	-12.877

4.6 ELINVOIMAPALVELUT

4.6.1 Kehitysvaliokunta

1. Kehitysvaliokunnan tehtävänä on:
 1. elinvoiman kehittäminen
 2. yhteistyö yrittäjien ja järjestöjen kanssa
 3. osallistava budjetointi
 4. markkinointi
 5. viestintä
 6. kunnan verkkosivut
 7. kuntastrategian seuranta
 8. elinvoimapolitiittisen ohjelman valmistelu
 9. toimialansa hankkeiden ja projektien hallinnointi ja johtaminen.

Esittelijänä toimii kunnanjohtaja tai tämän sijainen. Läsnäolo- ja puheoikeus on muiden valiokuntien esittelijöillä.

Kunnan elinvoimapalvelut ylläpitävät kunnan ja yrittäjien välisestä yhteistoimintaa. Tavoitteena on edistää olemassa olevaa elinkeinotoimintaa sekä panostaa resursseja uusien yritysten ja yrittäjien saamiseksi

kuntaan. Elinkeinotoimi koordinoi toimialaa kehittäviä hankkeita, vuokraa yritystiloja, markkinoi omistamia tiloja ja tontteja, tiedottaa yksityisistä vapaista tiloista, avustaa työvoiman saannissa, järjestää yrittäjätapaamisia, osallistuu messuille, markkinoi kuntaa sekä toimii henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa asukkaiden ja yritysten elinvoiman parantamiseksi valmentamalla ja palvelemalla.

Kunnanhallitus on 09.12.2019 hyväksynyt sopimuksen Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n kanssa. Yrityspalveluneuvoja aloitti tehtävässään 4.5.2020.

Hallituksen kehysriihi on linjannut, että TE-palvelut siirtyvät kuntien käsiin vuonna 2025. Etelä-Pohjanmaan itäisen alueen kymmenen kuntaa, Lappajärven kunta mukaan lukien, on perustanut Kuntayhtymä Kympin järjestämään TE-palvelut vuoden 2025 alusta alkaen.

Lappajärven kunta on käynyt neuvotteluja Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n kanssa moniulotteisesta matkailullisesta yhteistyöstä. Tavoitteena yhteistyösopimus.

Työllisyyspalvelut on siirretty yleishallinnon alta elinvoimapalveluihin.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Kunnan keskeisten paikkojen, käyntikohteiden ja palveluiden helppo löytyminen	Tehdyt toimenpiteet	Kotisivujen tiedot ajantasalla, viitoitukset ja opastukset tärkeimpiin kohteisiin
Asukkaiden tarpeiden edistäminen	Hankkeiden määrä	Hanketoiminnalla on edistetty asukkaiden viihtyvyyttä
Vetovoiman Masterplan-suunnitelma	Viestintä- ja markkinointistrategia	Vetovoiman Masterplan on osa viestintä- ja markkinointistrategiaa
Matkailun kehittäminen	Osallistuminen tapahtumiin ja messuille	Matkailijoiden määrä kasvaa

Kehitysvaliokunta	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	4.562		
Toimintakulut	-4.562	-7.000	-6.000
Toimintakate	0	-7.000	-6.000

Elinkeinoelämän edistäminen	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	1.158	14.280	100.860
Toimintakulut	-219.793	-418.060	-631.693
Toimintakate	-218.636	-403.780	-530.833

Elinvoimapalvelut	TP 2022	TA + MU 2023	TA 2024
Toimintatuotot	5.720	14.280	100.860
Toimintakulut	-224.356	-425.060	-637.693
Toimintakate	-218.636	-410.780	-536.833

5 TULOSLASKELMA

5.1 Käyttötalousosa

TOIMINTATUOTOT	TP 2022	BU+M 2023	TA 2024	% MUUTOS
YLEISHALLINTO	148548	58150	47280	-18,7
SIVISTYSTOIMI	524944	545365	539390	-1,1
MUUT PALVELUT	250995	200800	182300	-9,2
TEKNINEN TOIMI	3351621	3071194	2896283	-5,7
ELINVOIMAPALVELUT	5720	14280	100860	606,3
YHTEENSÄ	4281828	3889789	3766113	-3,2
TOIMINTAKULUT				
YLEISHALLINTO	-748036	-761080	-727990	-4,3
SOSIAALI- JA TERV.T	-14172938	-80000	-91250	14,1
SIVISTYSTOIMI	-6499326	-6242244	-6530723	4,6
MUUT PALVELUT	-616915	-353120	-332045	-6
TEKNINEN TOIMI	-3500907	-3365120	-2909160	-13,5
ELINVOIMAPALVELUT	-224356	-425060	-637693	50
YHTEENÄ	-25762478	-11226624	-11228861	
TOIMINTAKATE				
YLEISHALLINTO	-599488	-702930	-680710	-3,2
SOSIAALI- JA TERV.T	-14172938	-80000	-91250	14,1
SIVISTYSTOIMI	-5974383	-5696879	-5991333	5,2
MUUT PALVELUT	-365919	-152320	-149745	-1,7
TEKNINEN TOIMI	-149286	-293926	-12877	-95,6
ELINVOIMAPALVELUT	-218636	-410780	-536833	30,7
YHTEENSÄ	-21480650	-7336835	-7462748	1,7
VEROT				
Kunnan tulovero	8194541	4257000	4097000	-3,8
Kiinteistövero	1023040	990000	1204000	21,6
Yhteisövero	1019061	660000	494000	-25,2
YHTEENSÄ	10236642	5907000	5795000	-0,9
VALTONOSUUDET				
Peruspalvelujen vo	7426227	1432590	906100	-36,8
Verotuloihin perustuva vo	3008640	1526140	1532090	0,4
Veromenetysten komp	2192926	668170	670400	0,3
Opetus- ja kultt.t.	-138231	-140200	33400	-123,8
YHTEENSÄ	12489562	3486700	3141990	-9,9
KORKOTUOTOT JA KULUT				
Muut korkotuotot	14295			
Muut rahoitustuotot	74091	4450	4650	4,5
Korkokulut lainoista	-92209	-305000	-395200	29,6
Muut rahoituskulut	-1809	-700	-1500	114,3
YHTEENSÄ	-5632	-301250	-392050	34,1

5.2 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2022	BU+M 2023	BU 2024	%- MUUTOS
Toimintatuotot	4281828	3889789	3766113	-3,2
Myyntituotot	1164976	1351340	1358460	0,5
Maksutuotot	19493	37000	37000	
Tuet ja avustukset	230231	189745	160130	-15,6
Muut tuotot	2867128	2311704	2210523	-4,4
Toimintakuut	-25762479	-11226624	-11228861	
Henkilöstökulut	-4536947	-4764680	-4857278	1,9
Palvelujen ostot	-17827199	-2899690	-3149620	8,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1027426	-1022660	-1122560	9,8
Avustukset	-226963	-343450	-312625	-9
Muut menot	-2143944	-2196144	-1786778	-18,6
Toimintakate	-21480651	-7336835	-7462748	1,7
Verotulot	10236642	5907000	5795000	-1,9
Valtionosuudet	12489562	3486700	3141990	-9,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-5632	-301250	-392050	30,1
Korkotuotot	14295			
Muut rahoitustuotot	74091	4450	4650	4,5
Korkokulut	-92209	-305000	-395200	29,6
Muut rahoituskulut	-1809	-700	-1500	114,3
Vuosikate	1239921	1755615	1082192	
Suunnitelman mukaiset poistot	-1025199	-1126392	-1070842	-4,9
Tilikauden tulos	214722	629223	11350	-98,2
Varausten ja rah.muutokset	26787			
Tilikauden yli-/alijäämä	241509	629223	11350	
Tunnusluvut				
Toimintatulot/toimintamenot%	16,6	34,6	33,5	
Vuosikate/Poistot %	120,9	155,9	101,1	
Vuosikate €/asukas	439,7	624,1	399,2	
Asukasluku	2820	2813	2711	

6 INVESTOINNIT

Tekninen valiokunta 01.11.2023

Kunnanhallitus 27.11.2023

Euroina € alv 0

Valtuusto 18.12.2023

	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Yhteensä
<u>1. YLEISHALLINTO</u>				
Kuntayhtymä kymppi	10000			10000
Kh tilan kalustus	12000			12000
YLEISHALLINTO YHTEENSÄ, menot	22000	0	0	22000
<u>3.SIVISTYSTOIMI</u>				
Prosentti taiteeseen -hanke	50000			50000
avustus 50 %	-25000			-25000
käyttökohteet Välijoen kanava, kirjasto, urheilukenttä				
Älytaulujen hankinta (Lukio & Länsiranta)	12500			12500
Kielistudion kalustaminen	26000			26000
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ, menot	88500			88500
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ, tulot	-25000			-25000
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ, netto	63500			63500
<u>5. MUUT PALVELUT</u>				
Investorihaku -projekti	32000			32000
Geokuutio (suunnitteluraha)	10000			10000
Golf osuudet, Lomagolf	10000			10000
Pyöräilyreitistön rakentaminen - esiselvityshanke	10000	100000		110000
Karavaanarialueselvitys	10000			10000
MUUT PALVELUT YHTEENSÄ, menot	72000	100000	0	172000
<u>6. TEKNINEN TOIMI</u>				
6a Liikenneväylät				
Liikenneväylien asfaltointi	20000	20000	20000	60000
Liikenneväylien perusparannus	15000	15000	15000	45000

Valaistus	15000	15000	15000	45000
Kaavateiden rakentaminen	50000	30000	30000	110000
Kaavateiden suunnittelu	15000	15000	15000	45000
Söyrinki katuvalot, st 71	0	0	0	0
Kärnäntien liikenneympyrä	130000			130000
Kärnä-, Maneesin- ja Nissintien perusparannus	240000			240000
Keskustan puistoalue	0			0
Nissintie-Hyytisentie risteysalueen korotus (suunnitelma+toteutus)	10000			10000
Yhteensä	495000	95000	95000	685000
6b Puistot ja yleiset alueet				
Nykälänniemi-Kyrösaari-Halkosaari kevyen liikenteen siltojen suunnittelu ja rakennuttaminen	70000			70000
Nykälänniemi-Kyrösaari-Halkosaari kevyen liikenteen siltojen rakentaminen	1000000	1000000		2000000
Siltoihin kohdistuva avustus	-400000	-400000		-800000
Nykälänniemen vierasvenesataman aallonmurtajan rakentaminen	300000			300000
Aallonmurtajien rakennuttaminen ja valvonta	10000			10000
Saunamaailman aallonmurtajan rakentaminen	20000	150000		170000
Rantojen kunnostaminen	15000			15000
Kyrösaaren esteetön kulkureitti	65000			65000
Avustus Kyrösaaren esteetön kulkureitti	-41000			-41000
Kanavapuiston arboretum- jatkohanke	30000	30000	30000	90000
Avustus, Kanavapuiston arboretum- jatkohanke	-18000		-50000	-68000
Kraaterikahvio (poisto ja saneeraus)	0			0
Latausinfran mahdollistaminen	20000			20000
Kärnäiittilouhos	20000			20000
Karvalan veneluiskan rakentaminen	20000			20000
Menot	1570000	1180000	30000	2780000
Tulot	-459000	-400000	-50000	-909000
Netto	1111000	780000	-20000	1871000
6c Toimitila- ja vuokrauspalvelut				

Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen	30000			30000
Ullanlinnan päiväkodin uusi aita	30000			30000
Lukion lattiapintojen uusinta	40000			40000
Halkosaaren tanssilavakiinteistön suunnittelu	10000			10000
Keskusvaraston valaistuksen uusiminen	10000			10000
Paloaseman nousutie	10000			10000
Menot	130000			130000
Vesihuolto				
Varaus vesi- ja viemärijohtojen rakentaminen	50000	50000	50000	150000
Viemärien saneeraus	40000	40000	40000	120000
Talojohdot, varaus	20000	20000	20000	60000
Menot	110000	110000	110000	330000
MAA- JA METSÄTILAT				
Maa-alueiden osto	200000			200000
KALUSTO				
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ, menot	2505000	985000	185000	3216000
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ, tulot	-459000	-400000	-50000	-909000
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ, netto	2046000	585000	135000	2307000
YHTEENSÄ, Investointimenot	2687500	1085000	185000	3498500
YHTEENSÄ, Investointitulot	-484000	-400000	-50000	-934000
YHTEENSÄ, Investoinnit netto	2203500	685000	135000	2564500

7 RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan ja investointien rahavirta	TP 2022	BU+M20 23	BU 2024	%- muutos
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1239924	1755615	1082192	38,4
Tulorahoituksen korjaukset				
Muut oikaisut	-42855			
Tulorahoituksen korjaukset	-42855			
<i>Toiminnan rahavirta</i>	1197069	1755615	1082192	38,4
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2058806	-2068000	-2687500	30,0
Rahoitusosuudet investointeihin	430550	30000	484000	1513,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot				
Investointien vars.myynti	3744			
Investointien myyntivoitot	42855			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	46599			
Investointien rahavirta	-1581657	-2038000	-2203500	8,1
Toiminnan ja investointien rahavirta	-384588	-282385	-1121308	297,1
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainauksen lisäys				
Antolainauksen vähennys				
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-250000	-450000	-450000	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4000000	732385	1571308	114,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3800000			
Lainakannan muutokset	-50000	282385	1121308	297,1
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Tomeksiantojen ja var. muutokset	-7389			
Vaihto-omaisuuden muutos	-9682			
Saamisten muutos	-498559			
Korott.pitkä- ja lyhytaik.	222787			
Muut maksuvalmiuden muutokset	-292843			
Rahoituksen rahavirta	-342843	282385	1121308	297,1
Rahavarojen muutos	-727431			
Kassavarat 31.12.	1082475			
Kassavarat 1.1.	1809907			
Rahavarojen muutos	-727432			

8 HENKILÖSTÖ

Lappajärven kunnan palveluksessa on 83,47 henkilöä vuonna 2023. Henkilöstösuunnitelman mukaan vuonna 2024 henkilökuntaa tulisi olemaan 77,66 henkilötyövuotta. Ero johtuu lähinnä määräaikaisten vähentymisestä.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 34 §:n 1 momentin kohdan 6 mukaan virkasuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana viranhaltija täyttää eroamisiän, jollei viranhaltijan kanssa sovita virkasuhteen määräaikaisesta jatkamisesta. Työsopimuslain 6 luvun 1 a §:n mukaan työntekijän työsuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana työntekijä täyttää eroamisiän, jolleivät työnantaja ja työntekijä sovi työsuhteen jatkamisesta. Eroamisikä on vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneillä 68 vuotta, vuosina 1958–1961 syntyneillä 69 vuotta ja vuonna 1962 ja sen jälkeen syntyneillä 70 vuotta.

Nämä säännökset tarkoittavat sitä, ettei työnantaja voi tehdä tarkkoja eläke-ennusteita syntymävuoden perusteella. Tilinpäätöksessä 2022 todetaan, että ns. vakituisia henkilöitä ikävälillä 56 -60 vuotta on ollut yhteensä 19 henkilöä ja 61 – 65 vuotta on ollut 18 henkilöä. Alle 41-vuotiaita oli 12 henkilöä ja alle 26-vuotiaita ei ole ollut lainkaan. Vakituisten henkilöstön naisten keski-ikä oli 52,2 vuotta ja miesten keski-ikä 49,4 vuotta.

Henkilöstöpolitiikassa on jo useamman vuoden ajan noudatettu periaatetta, että luonnollinen poistuma hyödynnetään silloin, kun se on toimintojen järjestämisen kannalta mahdollista. Hiljaisen tiedon siirtymisestä tulee pitää huolta. Tästä syystä rekrytointi on aloitettava riittävän ajoissa, jotta pystytään turvaamaan vastuullinen perehdyttäminen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön jaksamiseen. Henkilöstön määrä on vähentynyt pikkuhiljaa ja jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei työtehtäviä enää keskitetä enempää vastuuhenkilöille.

Lappajärven kunnalle on laadittu Menettelytapaohje toimien ja virkojen täyttämiseksi eläköitymisen takia vuosina 2022 – 2026. Tämä vastaa rekrytointisuunnitelmaa. Ohje päivitetään vuoden 2024 aikana.

Virat ja toimet ovat Lappajärven kunnan virkoja ja toimia, eivät jonkin tietyn yksikön. Uudet työtehtävät perustetaan viroiksi, jos niihin sisältyy kuntalain mukaisia viranomaistehtäviä tai erityislaki edellyttää virkasuhdetta. Muihin tehtäviin henkilöstö palkataan työsuhteeseen. Toistaiseksi voimassa oleva palvelussuhde on ensisijainen palvelussuhteen muoto. Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään silloin, kun on lain edellyttämä peruste. Sijaisia palkataan vain tarvittaessa lähinnä turvaamaan toiminnan sujuminen ja palvelujen saatavuus.

Henkilöstön kanssa käydään tarvittaessa kehityskeskustelut ja niissä kartoitetaan mm. osaamista ja halukkuutta lisäkoulutukseen tai kurssitukseen. Kunnanhallitus on 21.9.2009 § 275 b tehnyt päätöksen, jonka mukaan henkilökunnalle voidaan myöntää palkallista virkavapaata tai työlomaa enintään viisi päivää vuodessa itse maksettuun, omaehtoiseen ammatilliseen koulutukseen. Muina tapoina kehittää henkilöstön ammattitaitoa ovat mm. ammattikirjallisuuden ja -lehtien lukeminen, itseopiskeluohjelmat ja tiedon haku internetistä. Kunta voi myös itse järjestää koulutusta.

Henkilöstön omaehtoista, kunnan kannalta tarkoituksenmukaista, pätevyyden lisäämistä voidaan tukea koulutuksellisin keinoin; esim. opintovapaa, oppisopimus, työharjoittelu.

Henkilöstölle laaditaan koulutussuunnitelma, jonka kunnanhallitus hyväksyy.

Tulosalue	Virka- tai toiminimike	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Yleishallinto	Kunnanjohtaja	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
	Hallintojohtaja	1	1	1	1	1
	Toimistosihteeri	1	1	1	1	1
Yhteensä		2,65	2,65	2,65	2,65	2,65
Sivistystoimi	Sivistystoimen hallinto					
	Sivistysjohtaja	0,5	0,5	0,5	1	1
	Toimistosihteeri	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2
Perusopetus	Yhteiskoulu					
	Peruskoulun rehtori	1	1	1	1	1
	Koulusihteeri	0,5	1	1	1	1
	Lehtori	2	2	2	2	2
	Lehtori, osa-aikainen	0,3	0,3	0	0	0
	Tuntiopettaja, aineenop	4,5	4,5	5	5	5
	Opinto-ohjaaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Luokanopettaja	10	8	8	8	8
	Luokanopettaja MA		2	2	1	0
	Esikoulunopettaja	1	1	1	1	1
	Esikoulunopettaja MA	1	1	1	0	0
	Emäntä	1	1	1	1	1
	Keittäjä	2	2	1	1	1
	Ruokapalvelutyöntekijä	1	1	1	1	1
	Ruoanjakaja	1	1	1	1	1
	Ruoanjakaja MA		0,5	0	0	0
	Peruskoulun yht.virat					
	Erytysluokanopettaja	1	1	1	1	1
	Erytysopettaja	2	2	2	2	2
	JOPO-opettaja	1	0	0	0	0
	Koulunkäynninohjaaja	8	8	8	8	8
	Koulunkäynninoh. MA	1	2	1	1	0
	Koulukuraattori > HVA	1	0	0	0	0
	Länsirannan koulu					
	Ap.johtaja, luokan op.	1	1	1	1	1
	Luokanopettaja	1	1	1	1	1
	Rantakankaan koulu					
	Ap.johtaja, luokanopettaja	1	0	0	0	0
	Luokanopettaja	1	0	0	0	0
	Keittäjä-siivooja	1	0	0	0	0
	Valmistava opetus					
	Opettaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Lukio					
	Lukion rehtori	0,5	0,5	0,5	1	1
	Koulusihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Lehtori	5,5	5,5	5	4,5	4,5
	Tuntiopettaja	0,5	0,5	0	0	0

	Opinto-ohjaaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Kirjasto					
	Kirjaston johtaja	0		1	1	1
	Kirjastonhoitaja	0,6	0,6	0	0	0
	Kirjastovirkailija	1	1	1	1	1
	Vapaa-aikatoimi					
	Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1
	Varhaiskasvatus					
	Keittäjä, Ullanlinna pk	1	1	1	1	1
	Keittäjä, Kastehelmi MA	1	1	1	0	0
Yhteensä		58,4	55,4	52,2	49,7	47,7
Muut palvelut	Oikeudenhoito ja turv.					
	Yleinen edunvalvoja	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	1	1	1,4	1,4	1,4
	Toimistos sihteeri, ma	0,4	0,4			
	Hanketyöntekijä, ma	1	1			
Yhteensä		3,4	3,4	2,4	2,4	2,4
Tekninen toimi	Yhdyskuntasuunnittelu					
	Tekninen johtaja	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	1	1	1	1	1
	Yhdyskuntainsinööri	1	1	1	1	1
	Siivoustyönohjaaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
	Yhdyskuntapalvelut					
	Kirvesmies		2	1	1	1
	Liikunta-alueidenhoitaja	1	1	1	1	1
	Toimitila- ja vuokr.palv.					
	Kirvesmies	2,8	1	0,81	0,81	0,81
	Laitosmies-talonmies	1,81	2	1,81	1,81	1,81
	Siivooja	7	6,47	6,64	6,64	6,64
	Vesihuolto					
	Kirvesmies	1	1	1	1	1
	Muu liikeluonteinen toiminta					
	Traktorinkuljettaja	2	2	2	2	2
	Rakennusvalvonta					
	Rakennustarkastaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
	Rakennusvalvontasiht.	1	1	0,6	0,6	0,6
	Ympäristöhuolto					
	Ympäristösihteeri	1	0	0	0	0
Yhteensä		21,81	20,67	19,06	19,06	19,06
Elinvoimapalvelut	Kunnanjohtaja	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	Viestintä- ja hank.tt	1	1	1	1	1
Yhteensä		1,35	1,35	1,35	1,35	1,35
YHTEENSÄ		87,61	83,47	77,66	75,16	73,16

9 TALOUSSUUNNITELMA

LAPPAJÄRVEN KUNTA		TALOUSSUUNNITELMA		
		2 024	2 025	2 026
	YLEISHALLINTO			
1100	Luottamushenkilöhallinto			
	Menot	-246 620	-256	-258
	Tulot	17 280	6	8
	Netto	-229 340	-250	-250
1200	Yleiset toimistopalvelut			
	Menot	-370 870	-370	-372
	Tulot	20 000	21	21
	Netto	-350 870	-349	-351
1300	Muu yleishallinto			
	Menot	-110 500	-111	-111
	Tulot	10000	0	0
	Netto	-100 500	-111	-111
1000	YLEISHALLINTO YHTEENSÄ			
	Menot	-727 990	-737	-741
	Tulot	47 280	27	29
	Netto	-680 710	-710	-712
2000	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI			
	Menot	-91 250	-80	-80
	SIVISTYSTOIMI			
4100	Sivistystoimen hallinto			
	Menot	-123 050	-124	-124
	Tulot	0	0	0
	Netto	-123 050	-124	-124
4200	Perusopetus			
	Menot	-2 897 696	-2 898	-2 848
	Tulot	193 650	182	182
	Netto	-2 704 046	-2 716	-2 666
4300	Peruskoulujen yhteinen toiminta			
	Menot	-515 790	-516	-516
	Tulot	44 850	45	45

	Netto	-470 940	-471	-471
4400	Lukiokoulutus			
	Menot	-784 768	-785	-785
	Tulot	23 000	23	23
	Netto	-761 768	-762	-762
4500	Ammatillinen koulutus			
	Menot	-74 500	-74	-74
	Tulot	0		
	Netto	-74 500	-74	-74
4600	Kirjasto			
	Menot	-220 989	-221	-221
	Tulot	2 000	2	2
	Netto	-218 989	-219	-219
4700	Vapaa-aikatoimi			
	Menot	-549 197	-550	-550
	Tulot	65 000	65	65
	Netto	-484 197	-485	-485
4800	Varhaiskasvatus			
	Menot	-1 364 734	-1 364	-1 364
	Tulot	210890	209	209
	Netto	-1 153 844	-1 155	-1 155
4000	SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ			
	Menot	-6 530 724	-6 532	-6 482
	Tulot	539 390	526	526
	Netto	-5 991 334	-6 006	-5 956
	MUUT PALVELUT			
5100	Maaseutuhallinto ja hankkeet			
	Menot	-155 350	-155	-155
	Tulot	18 300	18	18
	Netto	-137 050	-137	-137
5200	Oikeudenhoito ja turvallisuus			
	Menot	-176 695	-177	-177
	Tulot	164 000	166	166
	Netto	-12 695	-11	-11
5000	MUUT PALVELUT YHTEENSÄ			
	Menot	-332 045	-332	-332

	Tulot	182 300	184	184
	Netto	-149 745	-148	-148
	TEKNINEN TOIMI			
6100	Yhdyskuntasuunnittelu			
	Menot	-284 670	-285	-285
	Tulot	31 100	31	31
	Netto	-253 570	-254	-254
6200	Yhdyskuntapalvelut			
	Menot	-448 070	-448	-448
	Tulot	313 428	313	313
	Netto	-134 642	-135	-135
6300	Toimitila- ja vuokrauspalvelut			
	Menot	-1 469 410	-1 445	-1 445
	Tulot	1 726 105	1 726	1 726
	Netto	256 695	281	281
6400	Vesihuolto			
	Menot	-402 300	-401	-401
	Tulot	578 900	578	578
	Netto	176 600	177	177
6600	Jätehuolto			
	Menot	-2 500	-2	-2
	Tulot	0	0	0
	Netto	-2 500	-2	-2
6700	Maa- ja metsätilat			
	Menot	-25 730	-25	-25
	Tulot	169 000	100	100
	Netto	143 270	75	75
6800	Muu liikeluonteinen toiminta			
	Menot	-109 290	-109	-109
	Tulot	37 750	37	37
	Netto	-71 540	-72	-72
6900	Muu toiminta			
	Menot	-2 900	-3	-3
	Tulot			
	Netto	-2 900	-3	-3
6950	Ympäristöpalvelut			

	Menot	-164 290	-164	-164
	Tulot	40 000	40	40
	Netto	-124 290	-124	-124
6000	TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ			
	Menot	-2 909 160	-2 882	-2 882
	Tulot	2 896 283	2 825	2 825
	Netto	-12 877	-57	-57
7000	ELINVOIMAPALVELUT			
7100	Elinvoimalautakunta			
	Menot	-6 000	-6	-6
	Tulot	0	0	0
	Netto	-6 000	-6	-6
7150	Elinkeinoelämän edistäminen			
	Menot	-631 693	-632	-632
	Tulot	100860	100	100
	Netto	-530 833	-532	-532
7000	ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ			
	Menot	-637 693	-638	-638
	Tulot	100860	100	100
	Netto	-536 833	-538	-538
8100	Toiminnan rahoitus			
	Verotulot	5 795 000	5 926	6 013
	Valtionosuudet	3 141 990	3 499	3 527
	Netto	8 936 990	9 425	9 540
8200	Korot			
	Rahoitustuotot ja -kulut	-395 200	-395	-395
	Netto	-395 200	-395	-395
8300	Muu rahoitus			
	Rahoitustuotot ja -kulut			
	Netto	3150	4	4
8000	RAHOITUS YHTEENSÄ			
	Verotulot	5 795 000	5 926	6 013
	Valtionosuudet	3 141 990	3 295	3 271
	Rahoitustuotot ja -kulut	-392 050	-391	-391
	Netto	8 544 940	8 830	8 893
LAPPAJÄRVEN KUNTA				
YHTEENSÄ				

	Toimintamenot	-11 228 862	-11 201	-11 155
	Toimintatulot	3 766 113	3 662	3 664
	Toimintakate	-7 462 749	-7 539	-7 491
	Rahoitus netto	8 544 940	8 830	8 893
	Vuosikate	1 082 191	1 291	1 402
	Poistot	-1 070 842	-1 274	-1 326
	Tilikauden tulos	11 349	17	76
	Tunnusluvut			
	Toimintatulot/toimintakulut, %	33,5	32,7	32,8
	Vuosikate/Poistot %	101,1	101,3	105,7
	Vuosikate €/asukas	399,2	484,6	535,5
	Kertynyt ylijäämä (milj.euroa)	1845350	1 845 367	1 845 443
	asukasluku	2711	2664	2618

Rahoitussuunnitelma

Toiminnan rahavirta	2024	2025	2026
Vuosikate	1082192	1291	1402
Tulorahoituksen korjaukset			
Toiminnan rahavirta	1082192	1291	1402
Investointimenot	-2807500	-1085	-185
Rahoitusosuudet investointeihin	484000	400	50
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot			
Investointien rahavirta	-2323500	-685	-135
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1241308	606	1267
Rahoitustoiminta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäys			
Antolainauksen vähennys			
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset	1691308		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450000	-529	-529
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1241308		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-77	-738
Rahoituksen rahavirta	1241308	-606	-1267
Lainakanta 31.12.	14296308	14255	14281
Lainakanta euroa/asukas	5273	5351	5455

10 VESIHUOLTOLAITOS

Ulkoinen/sis

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ

TULOSLASKELMA	LTK ESITYS 2024		LTK ESITYS 2023	
Liikevaihto		578 900,00		553 400,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-166 900,00		-125 200,00	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-216 750,00	-383 650,00	-197 000,00	-322 200,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-15 500,00		-13 800,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 680,00		-2 330,00	
Muut henkilösivukulut	-470,00	-18 650,00	-410,00	-16 540,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-185 331,00		-197 606,00	
Arvonalentumiset		-185 331,00		-197 606,00
Liiketoiminnan muut kulut				
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-8 731,00		17 054,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-22 042,89		-22 042,89	
Muut rahoituskulut		-22 042,89		-22 042,89
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-30 773,89		-4 988,89
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-30 773,89		-4 988,89
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-30 773,89		-4 988,89

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ				
RAHOITUSLASKELMA	LTK ESITYS 2024		LTK ESITYS 2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-8 731,00		17 054,00	
Poistot ja arvonalentumiset	185 331,00		197 606,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 042,89		-22 042,89	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauuserät		154 557,11		192 617,11
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-110 000,00		-110 000,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-110 000,00		-110 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		44 557,11		82 617,11
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta				
Antolainasaamisten vähennys muilta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos kunnalta	-44 557,11		-82 617,11	
Saamisten muutos muilta				
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos kunnalta				
Korottomien velkojen muutos muilta		-44 557,11		-82 617,11
Rahoituksen rahavirta		-44 557,11		-82 617,11
Rahavarojen muutos				
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12				
Rahavarat 1.1				

